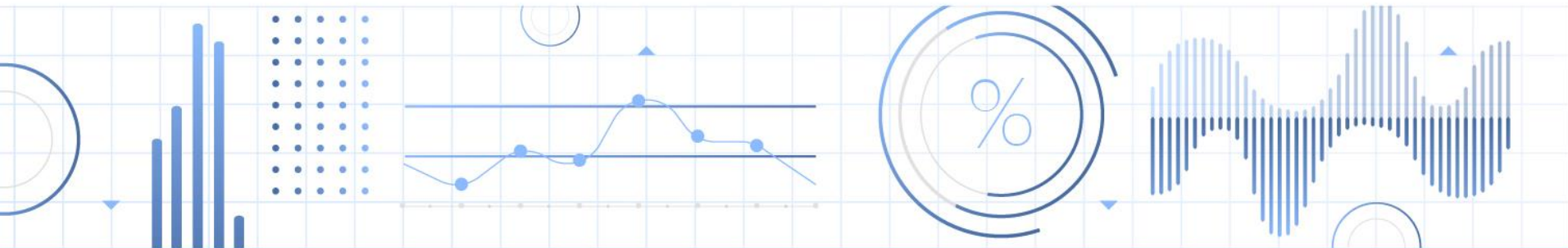

Attica Economic Review

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2024

«Επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας στα τέλη του 2023,
προσδοκίες για άνοδο των επενδύσεων το 2024»

Περιεχόμενα

1.	Πρόλογος	3
2.	Διεθνές περιβάλλον	5
3.	Οικονομικό κλίμα	11
4.	Βραχυχρόνιοι δείκτες	16
5.	Δημοσιονομικά	25
6.	Τραπεζικά	31
7.	Ενέργεια	38
8.	Ειδικό θέμα: Εξέλιξη του μείγματος των δημοσίων δαπανών στην Ελλάδα	43

Σημείωση: Το δελτίο παρουσιάζει στοιχεία που ήταν διαθέσιμα έως και τις 7/3/2024

Πρόλογος – Διεθνείς εξελίξεις

Η **διεθνής οικονομική δραστηριότητα** δείχνει σημάδια σταθεροποίησης σε συνέχεια των διαταραχών που προκάλεσαν την τελευταία διετία οι εστίες πολεμικών συγκρούσεων σε Ουκρανία και Μέση Ανατολή, η κρίση του κόστους ενέργειας και ο συνεπακόλουθος πληθωρισμός. Όμως, σημαντικές προκλήσεις παραμένουν, μεταξύ των οποίων ξεχωρίζουν οι πληθωριστικές πιέσεις σε αγαθά πρώτης ανάγκης και η αβεβαιότητα που προκαλεί η γεωπολιτική αστάθεια. Στο πλαίσιο αυτό, οι κεντρικές τράπεζες τηρούν στάση αναμονής, διατηρώντας τα επιτόκια στα υψηλά επίπεδα που κατέγραψαν στα τέλη του 2023, με προσδοκία σταδιακής και αργής υποχώρησης προς το δεύτερο μισό του έτους. Στις επιμέρους οικονομικές τάσεις που καταγράφηκαν στην **Ευρώπη και παγκοσμίως** στις αρχές του 2024, ξεχωρίζουν οι εξής:

- Το **οικονομικό κλίμα** σημείωσε κάμψη στην Ευρώπη τον Φεβρουάριο, για δεύτερο συνεχόμενο μήνα, κυρίως λόγω κάμψης των επιχειρηματικών προσδοκιών στις Υπηρεσίες, το Λιανικό Εμπόριο και τις Κατασκευές, ενώ οι προσδοκίες στη Βιομηχανία παρέμειναν αμετάβλητες και η καταναλωτική εμπιστοσύνη βελτιώθηκε.
- Οι **διεθνείς τιμές ενέργειας** κατέγραψαν μεικτές τάσεις τον Φεβρουάριο, με άνοδο του πετρελαίου και πτώση στο φυσικό αέριο. Το **ευρώ** κατέγραψε πτώση έναντι του δολαρίου τον ίδιο μήνα.
- Το **κόστος χρηματοδότησης** του ιδιωτικού τομέα κατέγραψε σταθεροποιητικές τάσεις στην Ευρωζώνη τον Ιανουάριο. Οι αποδόσεις κρατικών ομολόγων κινήθηκαν περαιτέρω ανοδικά στο πρώτο δίμηνο του έτους.
- Οι **διεθνείς κεφαλαιαγορές** κατέγραψαν σημαντική άνοδο τον Φεβρουάριο, στις ΗΠΑ, την Ευρωζώνη και την Κίνα.

Πρόλογος – Εγχώριες τάσεις

Η **ελληνική οικονομία** κατέγραψε επιβράδυνση στο ρυθμό ανάπτυξης στα τέλη του 2023, ο οποίος ωστόσο παραμένει υψηλότερος του μέσου Ευρωπαϊκού. Ο ετήσιος εγχώριος ρυθμός μεγέθυνσης στο δ' τρίμηνο μειώθηκε σε 1,2% από 2,1% το προηγούμενο τρίμηνο. Θετικά στο ρυθμό μεγέθυνσης συνέβαλλαν η ετήσια άνοδος της κατανάλωσης και των καθαρών εξαγωγών. Από την άλλη πλευρά, αρνητική ήταν η συμβολή των επενδύσεων. Κρίσιμο στοίχημα για το 2024 αποτελεί η ώθηση των επενδύσεων, σε συνέχεια και της συστηματικής ανάκτησης της εμπιστοσύνης της διεθνούς επενδυτικής κοινότητας, όπως αυτή αποτυπώνεται από τη μείωση της διαφοράς στο κόστος δανεισμού του δημόσιου από την υπόλοιπη Ευρώπη. Ο πληθωρισμός αποκλιμακώθηκε σε 3,2% στις αρχές του 2024, ωστόσο παραμένει υψηλός σε επιμέρους κατηγορίες, όπως τα τρόφιμα και η στέγαση.

Βραχυπρόθεσμα, ξεχωρίζουν οι παρακάτω **θετικές εξελίξεις, εγχωρίως**:

- Σε κλαδικό επίπεδο, η **βιομηχανική παραγωγή** κατέγραψε ήπια αλλά σταθερή ανοδική πορεία στα τέλη του 2023.
- Το **έλλειμμα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών** μειώθηκε στο 6,3% του ΑΕΠ το 2023, από 10,3% το 2024, ωστόσο παραμένει υψηλό.
- Η **δημοσιονομική πορεία** στο 12-μηνο του 2023 καταγράφηκε εντός των ταμειακών στόχων.

Μεταξύ των βραχυπρόθεσμων **προκλήσεων**:

- Η **αγορά εργασίας** εμφάνισε στασιμότητα στην τάση μείωσης της ανεργίας τον Ιανουάριο.
- Σε κλαδικό επίπεδο, η δραστηριότητα στο **λιανικό εμπόριο** συνεχίζει να καταγράφει πτώση στα τέλη του 2023.
- Στο **τραπεζικό σύστημα**, ο ρυθμός πιστωτικής επέκτασης καταγράφεται μειωμένος, ενώ κόπωση εμφανίζουν και οι ιδιωτικές καταθέσεις.

Στο **ειδικό θέμα** του δελτίου παρουσιάζεται ανάλυση της πρόσφατης τάσης στις συνιστώσες των δημοσίων δαπανών σε Ελλάδα και Ευρώπη.

2. Διεθνές περιβάλλον

Διεθνές περιβάλλον - Σύνοψη

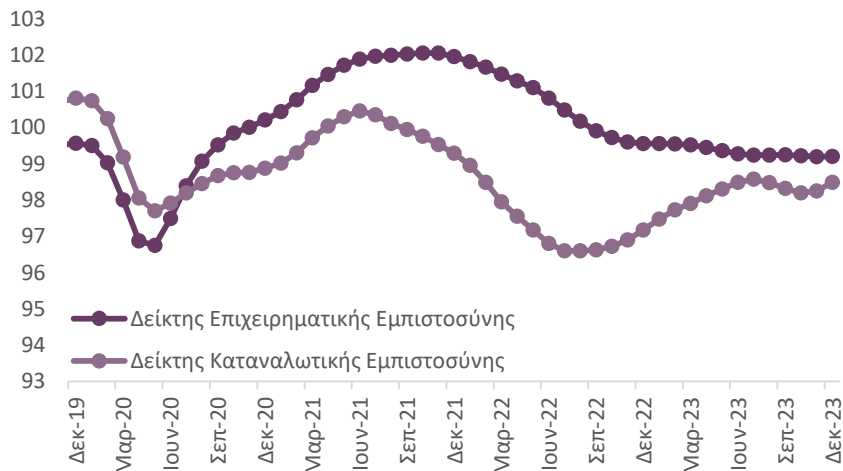
- Επιδείνωση του **οικονομικού κλίματος** τον Φεβρουάριο στην Ευρωζώνη. Παγκοσμίως, ανάκαμψη κατέγραφε ο δείκτης **καταναλωτικής εμπιστοσύνης** και σταθεροποίηση η **επιχειρηματική εμπιστοσύνη** τον προηγούμενο μήνα.
- Άνοδο σημείωσε η τιμή του **πετρελαίου**, ενώ πτωτικά κινήθηκε αυτή του **φυσικού αερίου** τον Φεβρουάριο. Άνοδο κατέγραψαν οι τιμές **τροφίμων και ποτών** και πτώση τα **βασικά μέταλλα** και τον Ιανουάριο.
- Υποχώρηση σημείωσε η ισοτιμία του **ευρώ** σε σχέση με το δολάριο τον Φεβρουάριο.
- Σημαντική άνοδο κατέγραψαν οι **κεφαλαιαγορές** σε ΗΠΑ, Ευρωζώνη και Κίνα τον Φεβρουάριο, με ιστορικά υψηλά επίπεδα στις τιμές των μετοχών στην Ευρωζώνη.
- Το **κόστος κεφαλαίου** παρέμεινε αμετάβλητο για τις επιχειρήσεις, ενώ υποχώρησε για τα νοικοκυριά στην Ευρωζώνη τον Ιανουάριο. Οι αποδόσεις των κρατικών ομολόγων ενισχύθηκαν σε ΗΠΑ και Ευρωζώνη τον Φεβρουάριο.

Οριακή επιδείνωση του οικονομικού κλίματος στην Ευρωζώνη

Με ανάκαμψη καταναλωτικής και σταθεροποίηση επιχειρηματικής εμπιστοσύνης παγκοσμίως «έκλεισε» το 2023

Δείκτες Οικονομικού κλίματος χωρών ΟΟΣΑ

(στοιχεία εποχικά διορθωμένα, μακροχρόνιος μέσος 2008-2020 = 100)

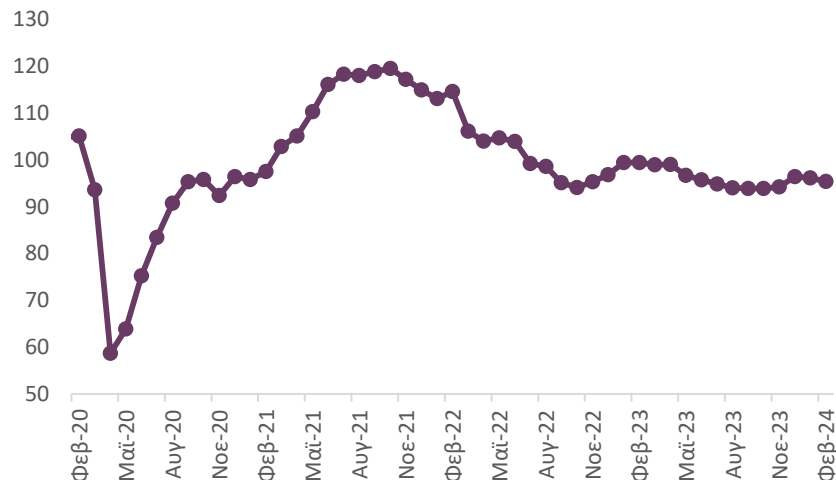

Πηγή: ΟΟΣΑ, έως 12/2023

Υποχώρηση του δείκτη οικονομικού κλίματος στην Ευρωζώνη, στις 95,4 μονάδες τον Φεβρουάριο

Δείκτης Οικονομικού κλίματος της Ευρωζώνης

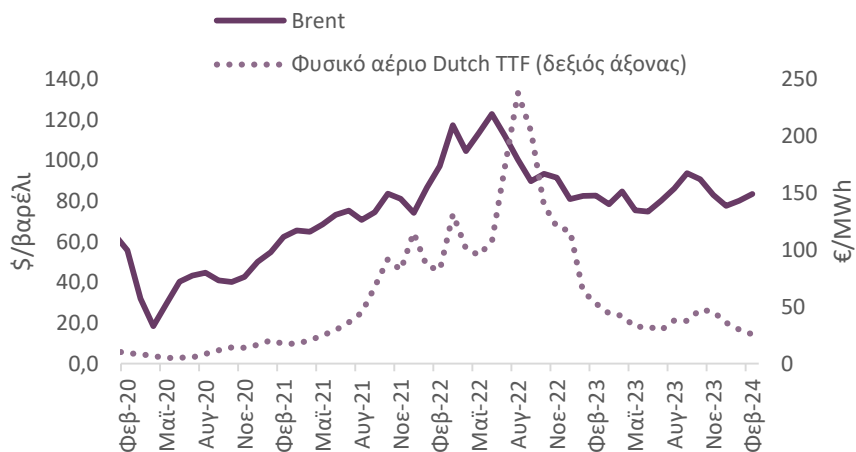
(στοιχεία εποχικά διορθωμένα, μακροχρόνιος μέσος 2000-2019 = 100)

Πηγή: DG ECFIN, έως 02/2024

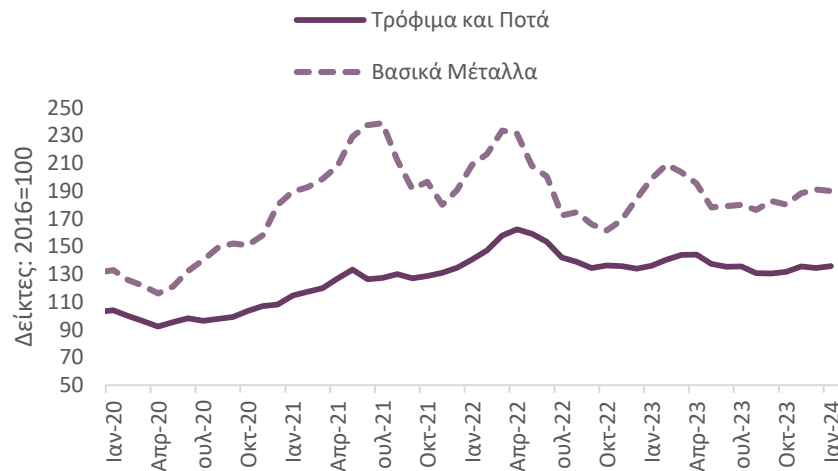
Άνοδος της διεθνούς τιμής πετρελαίου και πτώση στο φυσικό αέριο τον Φεβρουάριο

Άνοδος της τιμής του Brent τον Φεβρουάριο κατά 4,2%, στα \$83,5/βαρέλι. Πτώση 13,5% στα 25,9€/MWh για το συμβόλαιο φυσικού αερίου TTF επόμενου μήνα.

Πηγή: EIA και NYMEX, έως 02/2024.

Άνοδος στις τιμές τροφίμων και ποτών (1,1%), πτώση στις τιμές βασικών μετάλλων (-0,6%) τον Ιανουάριο

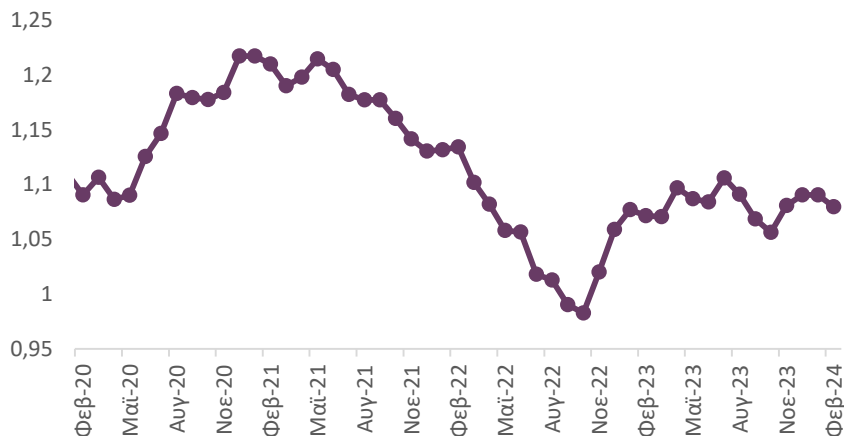

Πηγή: ΔΝΤ, Commodity data portal, έως 1/2024

Υποχωρεί η ισοτιμία ευρώ/δολαρίου, ανοδικές τάσεις στις διεθνείς κεφαλαιαγορές τον Φεβρουάριο

Πτώση 1% κατέγραψε η ισοτιμία ευρώ/δολαρίου τον Φεβρουάριο, στα 1,08 \$/€

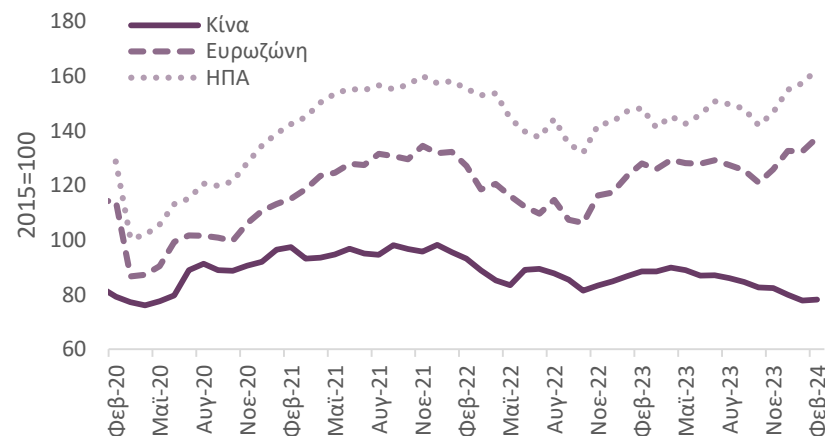
Ισοτιμία ευρώ/δολαρίου

Πηγή: ΕΚΤ, έως 02/2024

Άνοδος των τιμών μετοχών σημειώθηκε σε Ευρωζώνη (+3,7%), ΗΠΑ (+3,2%) και Κίνα (+0,3%), τον Φεβρουάριο

Χρηματιστηριακοί Δείκτες Μετοχών

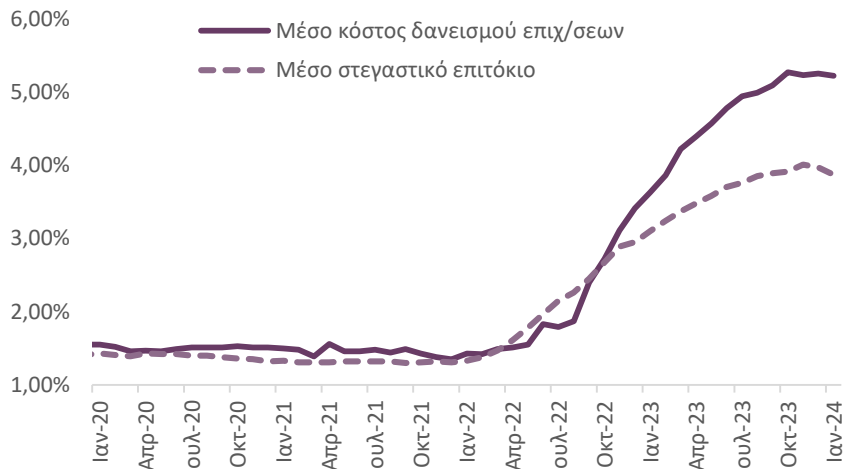
Πηγή: ΟΟΣΑ, μηνιαίος μ.ό. τιμών κλεισίματος γενικών δεικτών, έως 02/2024.

Αμετάβλητο το κόστος χρηματοδότησης για επιχειρήσεις στην Ευρωζώνη και υποχώρηση για τα νοικοκυριά. Άνοδος στις αποδόσεις των κρατικών ομολόγων σε ΗΠΑ και Ευρωζώνη

Μείωση κόστους δανεισμού για νοικοκυριά (στο 3,9%), αμετάβλητο για επιχειρήσεις (5,2%) στην Ευρωζώνη τον Ιανουάριο

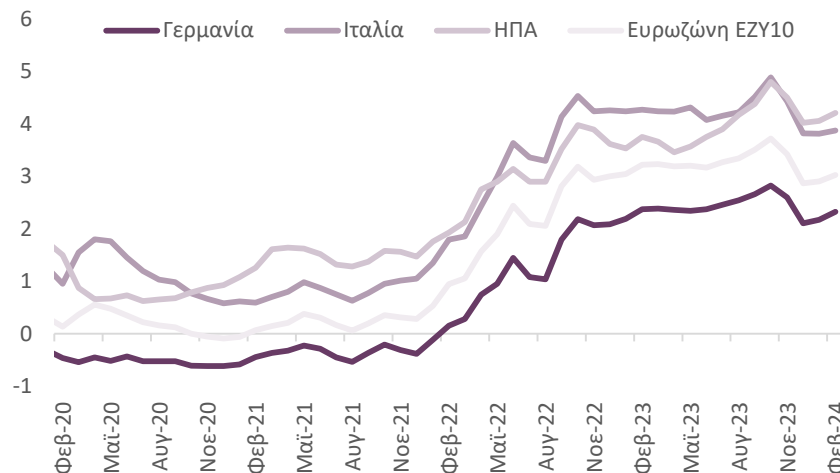
Άνοδος αποδόσεων 10-ετών κρατικών ομολόγων σε ΗΠΑ (στο 4,2%) και Ευρωζώνη (στο 3,0%) τον Φεβρουάριο

Τραπεζικά επιτόκια δανεισμού στην Ευρωζώνη

Πηγή: ΕΚΤ, έως 1/2024

Αποδόσεις 10-ετών κρατικών ομολόγων

Πηγή: ΟΟΣΑ και ΕΚΤ, έως 02/2024

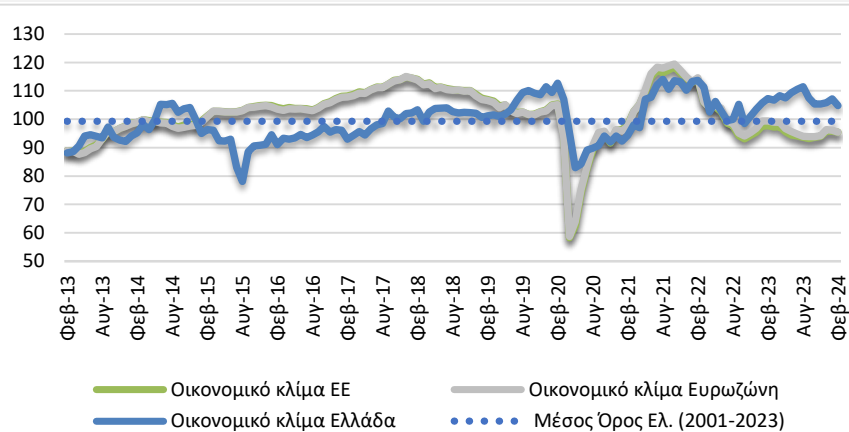
3. Οικονομικό κλίμα

Οικονομικό κλίμα - Σύνοψη

- Ο δείκτης **Οικονομικού Κλίματος** εξασθένησε σημαντικά τον Φεβρουάριο, ενώ παράλληλα κυμάνθηκε ήπια χαμηλότερα από το αντίστοιχο επίπεδο του προηγούμενου έτους (-2,5 μονάδες του δείκτη σε σχέση με τον Φεβρουάριο 2023).
- Στις **επιχειρηματικές προσδοκίες**, σημειώθηκε έντονη επιδείνωση στις Κατασκευές, με τις προσδοκίες σε Λιανικό εμπόριο, Βιομηχανία και Υπηρεσίες να ενισχύονται.
- Η **καταναλωτική εμπιστοσύνη** παρουσίασε μικρή υποχώρηση, ενώ παράλληλα κυμάνθηκε σε αντίστοιχα επίπεδα σε σχέση με ένα έτος νωρίτερα (+0,2 μονάδες του δείκτη έναντι του Φεβρουαρίου 2023).

Αισθητή υποχώρηση του εγχώριου δείκτη οικονομικού κλίματος τον Φεβρουάριο, με μικρή εξασθένηση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης

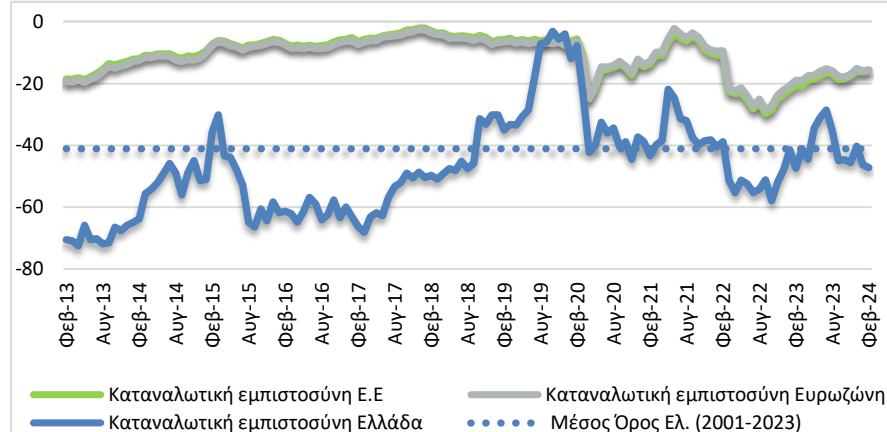
Εξασθένηση του δείκτη οικονομικού κλίματος, επιδείνωση σε Κατασκευές...

Ο δείκτης οικονομικού κλίματος εξασθένησε αισθητά τον Φεβρουάριο στις 104,8 μονάδες, έναντι 107,2 μονάδων τον Ιανουάριο και 107,3 μονάδων πριν ένα χρόνο

Πηγή: IOBE, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, έως 2/2024

...με το δείκτη καταναλωτικής εμπιστοσύνης να υποχωρεί ελαφρά

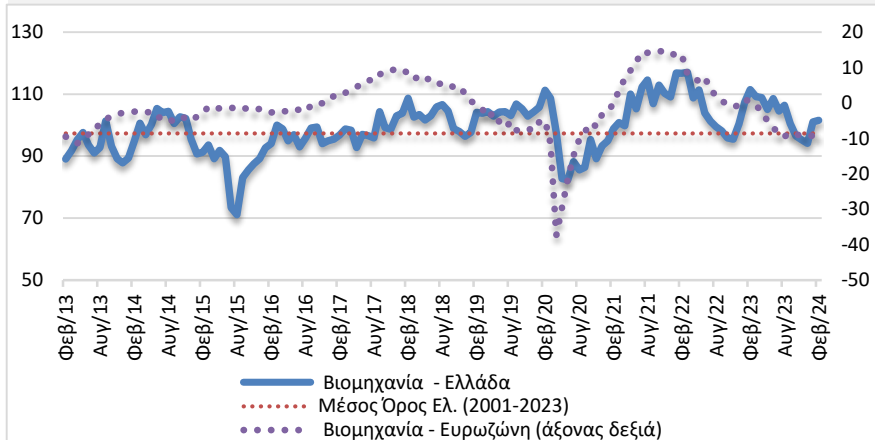

Ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης εξασθένησε ήπια Φεβρουάριο και διαμορφώθηκε στις -47,2 μον. έναντι -46,3 τον Ιανουάριο, ελαφρά χαμηλότερα από το περυσινό επίπεδο (-47,4 μον.).

Πηγή: IOBE, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, έως 2/2024

Ενίσχυση των επιχειρηματικών προσδοκιών στη Βιομηχανία, υποχώρηση στις Υπηρεσίες

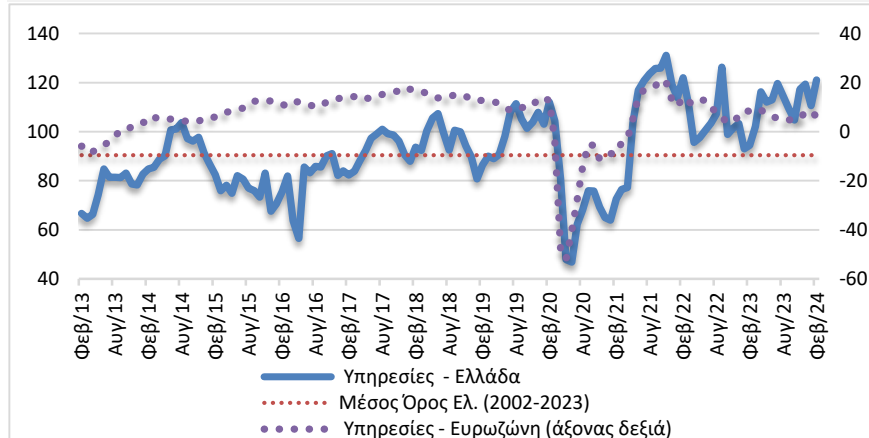
Οριακή βελτίωση των προσδοκιών στη Βιομηχανία, λόγω σημαντικής ενίσχυσης των προβλέψεων της παραγωγής

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη **Βιομηχανία** ενισχύθηκε οριακά τον Φεβρουάριο στις 101,6 (από 101,1 τον Ιανουάριο) μονάδες, σε αισθητά χαμηλότερο επίπεδο από το περυσινό (111,5 μον.).

Πηγή: IOBE, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, έως 2/2024

Ενίσχυση των προσδοκιών στις Υπηρεσίες, αισιοδοξία για τη ζήτηση

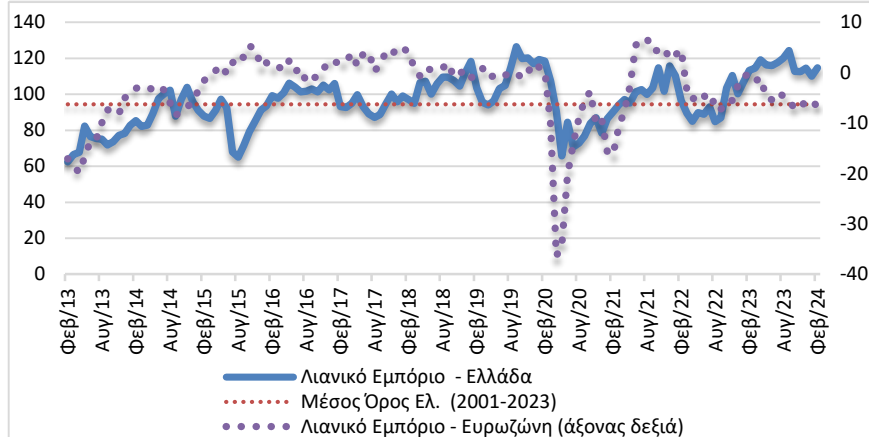

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις **Υπηρεσίες** βελτιώθηκε αισθητά τον Φεβρουάριο, στις 121,1 μονάδες, από 110,6 τον Ιανουάριο, σε έντονα υψηλότερα επίπεδα με πριν ένα χρόνο (94,5 μον.).

Πηγή: IOBE, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, έως 2/2024

Μικρή βελτίωση στο Λιανικό εμπόριο, έντονη επιδείνωση στις Κατασκευές

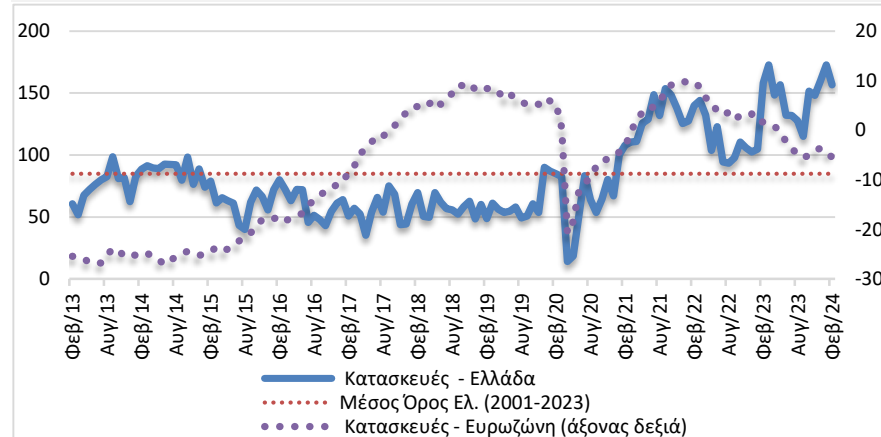
Μικρή ενίσχυση στις προσδοκίες στο Λιανεμπόριο, αισιοδοξία για τις μελλοντικές πωλήσεις

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στο **Λιανικό Εμπόριο** ενισχύθηκε ήπια τον Φεβρουάριο στις 114,8 από 110,1 μον. τον Ιανουάριο, οριακά υψηλότερα από ένα έτος νωρίτερα (113,3 μον.)

Πηγή: IOBE, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, έως 2/2024

Ισχυρή εξασθένηση των προσδοκιών στις Κατασκευές, αποκλειστικά σε Ιδιωτικά έργα

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις **Κατασκευές** υποχώρησε έντονα τον Φεβρουάριο, στις 156,7 μον., από 172,7 μον. τον Ιανουάριο, οριακά χαμηλότερα του αντίστοιχου περυσινού (158,2 μον.)

Πηγή: IOBE, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, έως 2/2024

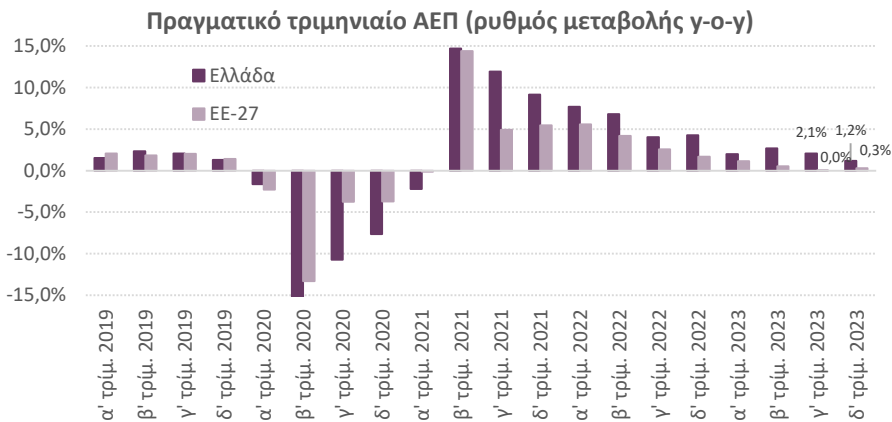
4. Βραχυχρόνιοι δείκτες δραστηριότητας

Βραχυχρόνιοι δείκτες δραστηριότητας - Σύνοψη

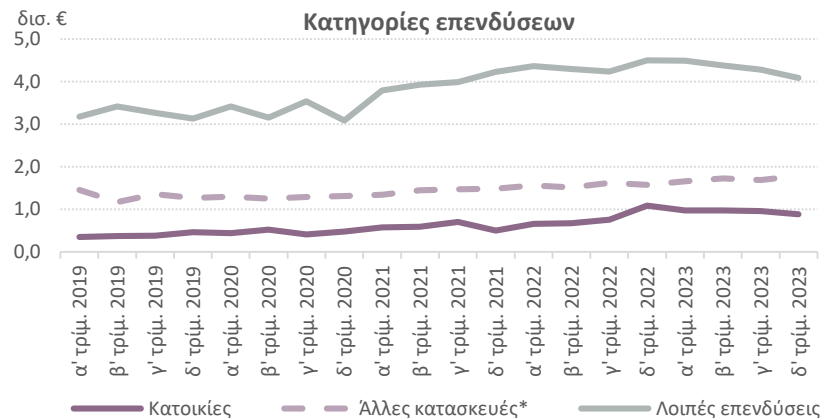
- Ο **ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης του πραγματικού ΑΕΠ** επιβραδύνθηκε το δ' τρίμηνο του 2023, σε 1,2% από 2,1% το προηγούμενο τρίμηνο. Θετικά στο ρυθμό μεγέθυνσης συνέβαλλε η ετήσια άνοδος της κατανάλωσης και των καθαρών εξαγωγών. Από την άλλη πλευρά, αρνητική ήταν η συμβολή των επενδύσεων.
- Ετήσια αύξηση της **βιομηχανικής παραγωγής** στο σύνολο του 2023 κατά 2,2% – αύξηση σε όλους τους βιομηχανικούς υποκλάδους.
- Επιβράδυνση της νέας **ιδιωτικής οικοδομικής δραστηριότητας** τον Νοέμβριο του 2023, σε σχέση με το 2022.
- Μείωση δραστηριότητας στο **λιανεμπόριο** στο σύνολο του 2023.
- Ανακόπηκε η μείωση του **ποσοστού ανεργίας**, στο 10,4% το εποχικά διορθωμένο ποσοστό τον Ιανουάριο, αμετάβλητο σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα.
- Στον **εξωτερικό τομέα**, έλλειμμα €2,2 δισ. κατέγραψε το Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (ΙΤΣ) τον Δεκέμβριο, έναντι €2,7 δισ. το 2022, με βελτίωση σε όλα τα ισοζύγια εκτός των πρωτογενών εισοδημάτων. Στο σύνολο του 2023, το έλλειμμα του ΙΤΣ διαμορφώθηκε σε 6,3% του ΑΕΠ από 10,3% του ΑΕΠ το 2022.
- Έλλειμμα €2,8 δισ. στο **ισοζύγιο αγαθών** τον Δεκέμβριο, με ετήσια μείωση εξαγωγών κατά €879 εκ. και εισαγωγών κατά €1,1 δισ. (σε τρέχουσες τιμές).
- Πλεόνασμα €435 εκατ. στο **ισοζύγιο υπηρεσιών** τον Δεκέμβριο, με μείωση εισπράξεων (-€23 εκ.) και πληρωμών (-€98 εκατ.).
- Ηπιότερος ο **πληθωρισμός** τον Ιανουάριο στο 3,2% από 3,7% τον Δεκέμβριο. Εκτίμηση του ρυθμού μεταβολής ΕνΔΤΚ, στο 3,2% τον Φεβρουάριο.

Επιβράδυνση του ετήσιου ρυθμού ανάπτυξης, σε 1,2% στο δ' τρίμηνο. Στήριξη από την κατανάλωση μετά τη συρρίκνωση των πάγιων επενδύσεων. Ισχυρότερη ενίσχυση των εξαγωγών έναντι των εισαγωγών.

Ετήσια αύξηση του ΑΕΠ κατά 1,2% το δ' τρίμ. του 2023, από 2,1% στο προηγούμενο τρίμηνο. Ενίσχυση της κατανάλωσης (ιδιωτική +1,8% και δημόσια +2,7%) και των εξαγωγών (+2,1%). Μείωση των παγίων επενδύσεων (-5,7%), αύξηση αποθεμάτων (+30,6). Η επίδοση του ΑΕΠ ήταν σαφώς χαύτερη του μ.ό. στην ΕΕ.

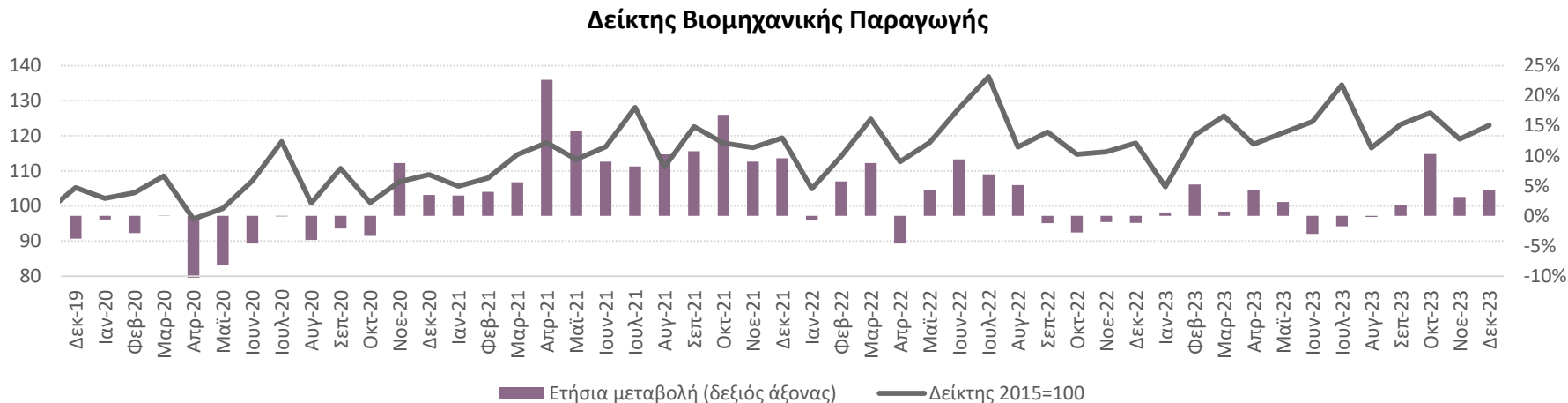
Μείωση των επενδύσεων σε κατοικίες (1,8% του ΑΕΠ ετησίως στο δ' τρίμ. του 2023) και λοιπές επενδύσεις (8,4% του ΑΕΠ). Τη δυναμική τους διατήρησαν οι επενδύσεις σε άλλες κατασκευές (3,7% του ΑΕΠ).

Πηγές: Τριμηνιαίοι Εθνικοί Λογαριασμοί και Eurostat, εποχικά διορθωμένα στοιχεία, σταθερές τιμές του 2015

* Οι άλλες κατασκευές περιλαμβάνουν τα δημόσια έργα, βιομηχανικά και εμπορικά κτίρια, ξενοδοχεία, κτήρια γραφείων και λοιπά μη οικιστικά κτήρια

Αύξηση της βιομηχανικής παραγωγής στο σύνολο του 2023 κατά 2,2% σε σχέση με το 2022 – αύξηση σε όλους τους βιομηχανικούς υποκλάδους

Αύξηση στα Ορυχεία (14,4% αντί -10,9% το 2022), στη Μεταποίηση (4,9% αντί +5,8%), στην παροχή Ηλεκτρικού ρεύματος (1,3% αντί -21,9%) και στην παροχή Νερού (+1,1% αντί -21,9%). Στους μεταποιητικούς κλάδους υψηλής βαρύτητας, ήπια ενίσχυση στα Φάρμακα (5,7% αντί 17,6% το 2022) και στα Τρόφιμα (0,5% αντί 3,9%). Μείωση της παραγωγής στα βασικά μέταλλα κατά -4,0% αντί -2,0% το 2022

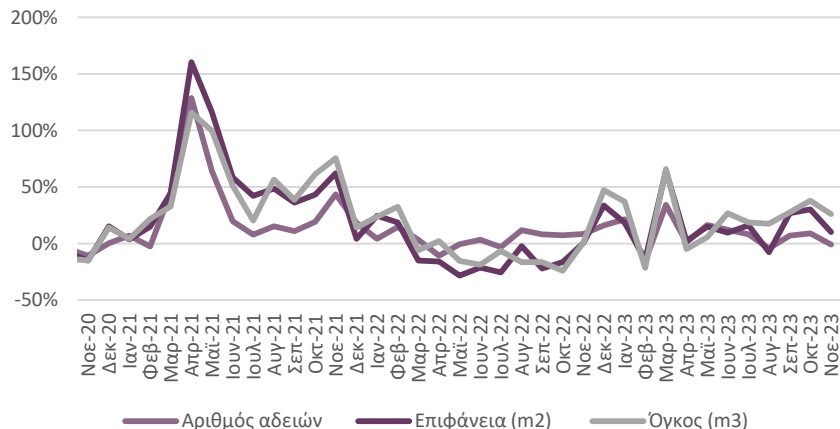
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, έως 12/2023

Επιβράδυνση της νέας ιδιωτικής οικοδομικής δραστηριότητας τον Νοέμβριο του 2023, σε σχέση με το 2022. Κάμψη στο λιανεμπόριο στο σύνολο του 2023.

Τον Νοέμβριο μείωση στις άδειες (1,0%), με μεγαλύτερες ωστόσο οικοδομές σε όγκο (25,9%), και επιφάνεια (10,0%)

Μείωση στον όγκο του Λιανικού εμπορίου τον Δεκέμβριο (-7,9% σε σχέση με ένα έτος νωρίτερα). Στο σύνολο του 2023 το λιανικό περιορίζεται κατά 3,4%

Ετήσια μεταβολή μεγεθών ιδιωτικής οικοδομικής δραστηριότητας (%)

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, έως 11/2023

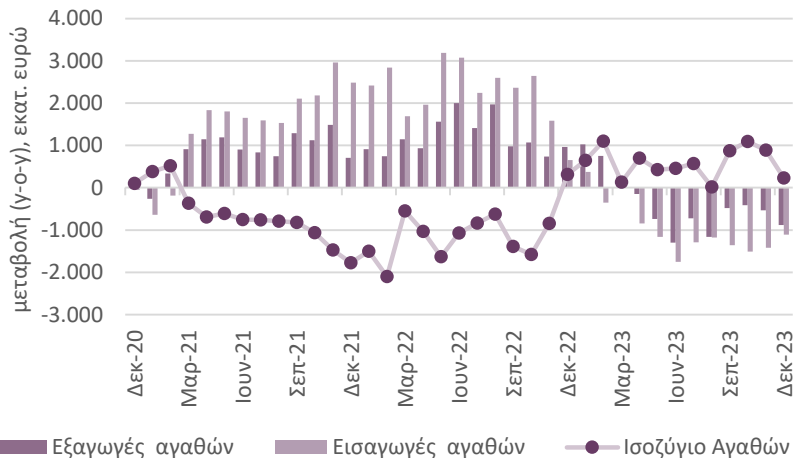
Δείκτης Όγκου στο Λιανικό Εμπόριο (ετήσια % μεταβολή)

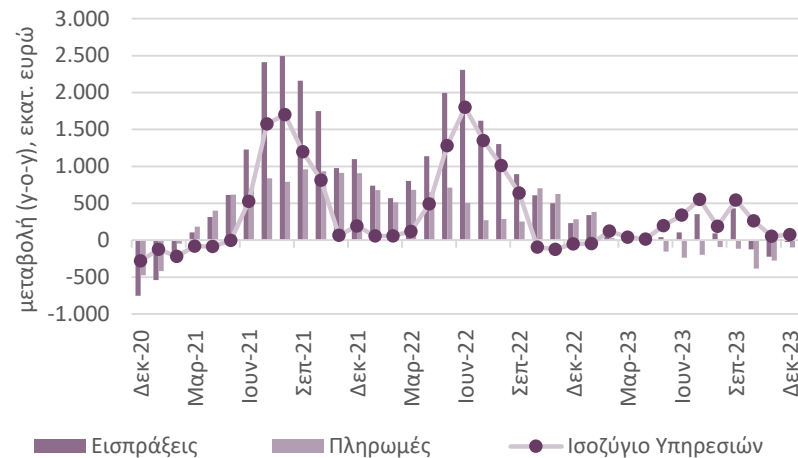
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, έως 12/2023

Μείωση του ελλείμματος στο ισοζύγιο αγαθών και μικρή αύξηση του πλεονάσματος στο ισοζύγιο υπηρεσιών τον Δεκέμβριο

Ισοζύγιο Αγαθών

Ισοζύγιο Υπηρεσιών

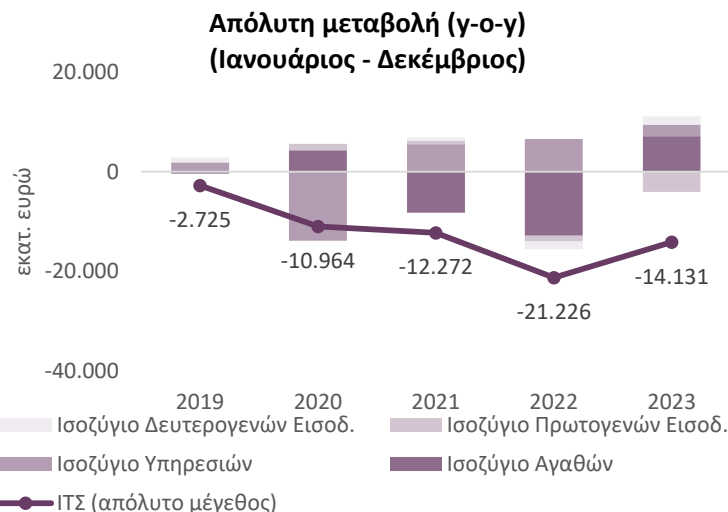
Στα €2,8 δισ. το έλλειμμα **ισοζυγίου αγαθών**, έναντι €3,0 δισ. τον Δεκέμβριο του 2022, με πτώση εξαγωγών κατά €879 εκατ. και μείωση εισαγωγών κατά €1,1 δισ. Οι μειωμένες εξαγωγές οφείλονται κατά 35% στα καύσιμα, ενώ η μείωση των εισαγωγών προήλθε κατά 52% από τα καύσιμα.

Το πλεόνασμα στο **ισοζύγιο υπηρεσιών** διαμορφώθηκε στα €435 εκατ., με μείωση εισπράξεων και πληρωμών κατά €23 εκατ. και €98 αντίστοιχα. Αύξηση των εισπράξεων από τουρισμό κατά €101 εκατ., και πτώση στις μεταφορικές εισπράξεις κατά €178 εκατ.

Στα €14,1 δισ. (6,3% του ΑΕΠ) το έλλειμμα του Ισοζυγίου Τρεχουσών Συναλλαγών (ΙΤΣ) στο σύνολο του 2023, έναντι €21,2 δισ. (10,3% του ΑΕΠ) το 2022.

Σημαντική βελτίωση σε όλα τα ισοζύγια εκτός των πρωτογενών εισοδημάτων.

Σημαντική πτώση του ελλείμματος στα αγαθά και ιστορικά υψηλό επίπεδο στις τουριστικές εισπράξεις.

Δεκέμβριος 2023: Στα €2,2 δισ. το έλλειμμα στο Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών τον Δεκέμβριο, έναντι €2,7 δισ. το 2022.

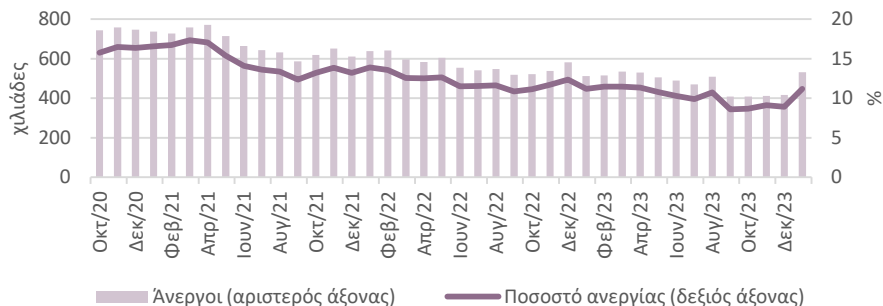
Ιανουάριος - Δεκέμβριος 2023:

- Σημαντική μείωση του ελλείμματος του ισοζυγίου αγαθών που διαμορφώθηκε στα €32,4 δισ., έναντι €39,6 δισ. σε ολόκληρο το 2022, με μείωση των εξαγωγών κατά €4,3 δισ. και των εισαγωγών κατά €11,5 δισ. Οι εξαγωγές καυσίμων κάλυψαν σχεδόν το 80% της μείωσης, ενώ στο σκέλος των εισαγωγών τα καύσιμα προκάλεσαν το 85% της πτώσης.
- Το πλεόνασμα στο ισοζύγιο υπηρεσιών διαμορφώθηκε στα €21,7 δισ., βελτιωμένο κατά €2,3 δισ., με αύξηση εισπράξεων κατά €1,2 δισ. και μείωση πληρωμών κατά €1,1 δισ. Οι τουριστικές εισπράξεις διαμορφώθηκαν στο σύνολο του 2023 στα €20,5 δισ. (+€2,8 δισ.), ενώ οι εισπράξεις από μεταφορές μειώθηκαν κατά €2,4 δισ.
- Ελλειμματικό το ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων στα -€4,8 δισ., έναντι -€758 εκατ. το 2022, λόγω σημαντικής αύξησης των πληρωμών (τόκοι, μερίσματα, κέρδη).
- Ενίσχυση στο ισοζύγιο δευτερογενών εισοδημάτων στα €1,3 δισ., έναντι ελλείμματος €301 εκ. το 2022.

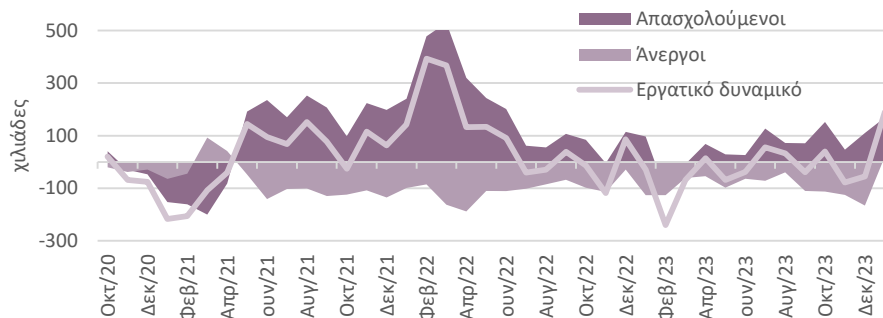
Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, έως 12/2023

Ανακοπή της πτωτικής τάσης της ανεργίας τον Ιανουάριο

Ποσοστό ανεργίας και αριθμός ανέργων στην Ελλάδα

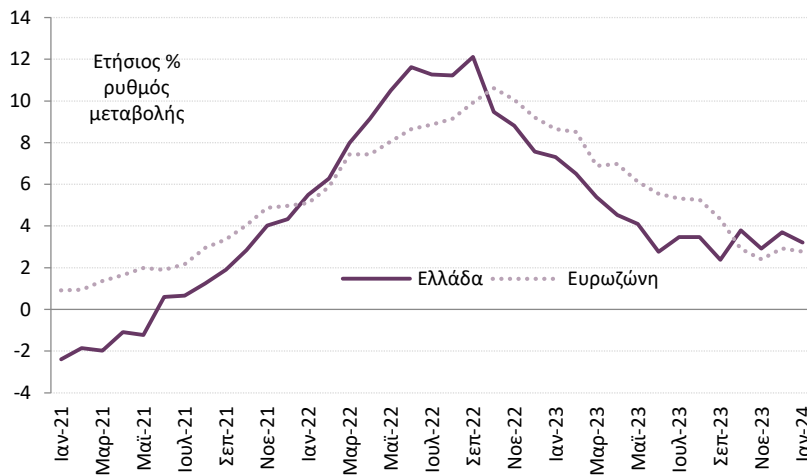
Ετήσια μεταβολή στον αριθμό των απασχολούμενων, ανέργων και του εργατικού δυναμικού

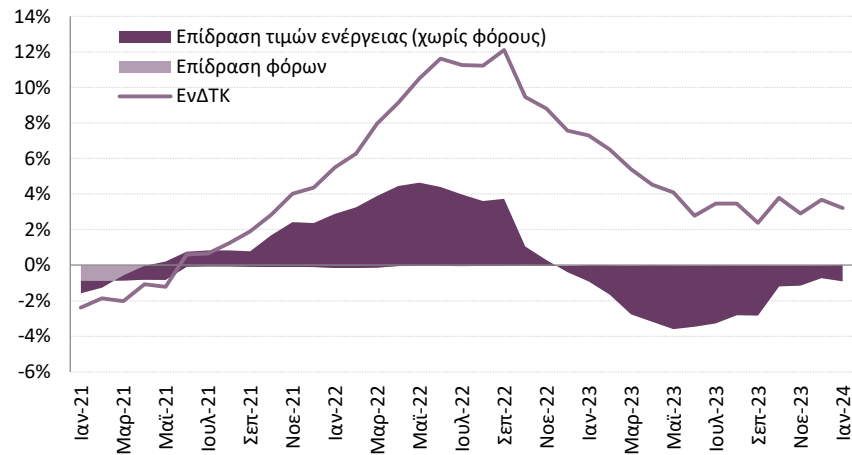
- Τον Ιανουάριο του 2024 το μη εποχικά προσαρμοσμένο ποσοστό ανεργίας παρέμεινε σταθερό σε 11,2% συγκριτικά με τον ίδιο μήνα του 2023.
- Ο αριθμός των ανέργων την ίδια περίοδο αυξήθηκε κατά 3,9% ή κατά 20,2 χιλ. άτομα, σε 531,5 χιλ. άτομα.
- Παράλληλα, ο αριθμός των απασχολούμενων ενισχύθηκε κατά 169,2 χιλ. ή κατά 4,2%, σε 4.211,3 χιλ. άτομα.
- Το εποχικά προσαρμοσμένο ποσοστό ανεργίας τον Ιανουάριο του 2024 διαμορφώθηκε σε 10,4%, αμετάβλητο σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα.
- Με βάση τα στοιχεία του ΕΡΓΑΝΗ, τον Ιανουάριο του 2024 το ισοζύγιο προσλήψεων-αποχωρήσεων ήταν αρνητικό κατά 31,9 χιλ. θέσεις εργασίας (195 χιλ. προσλήψεις και 226,9 χιλ. αποχωρήσεις) αυξημένο συγκριτικά με το αρνητικό ισοζύγιο του Ιανουαρίου 2023 (-27,6 χιλ. θέσεις εργασίας, 186,3 χιλ. προσλήψεις και 213,9 χιλ. αποχωρήσεις).

Ασθενέστερος ο πληθωρισμός τον Ιανουάριο, όπως και στην Ευρωζώνη

Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ)

ΕνΔΤΚ στην Ελλάδα και επίδραση τιμών ενεργειακών προϊόντων και αλλαγών στη φορολογία

Ελλάδα: Ηπιότερος ο εναρμονισμένος πληθωρισμός τον Ιανουάριο, 3,2% από 3,7% τον Δεκέμβριο του προηγούμενου έτους. Η υποχώρηση του πληθωρισμού οφείλεται στην ασθενέστερη θετική επίδραση των λοιπών αγαθών (4,1%). Ελαφρώς ισχυρότερη η αρνητική επίδραση των ενεργειακών αγαθών (-0,9%), ενώ παραμένει αμετάβλητη η μηδενική επίδραση των έμμεσων φόρων.

Για τον **Φεβρουάριο** ο εγχώριος ρυθμός μεταβολής ΕνΔΤΚ εκτιμάται αμετάβλητος στο 3,2%.

Ευρωζώνη: Οριακά ασθενέστερος ο πληθωρισμός τον Ιανουάριο, στο 2,8%. Τον Φεβρουάριο ο ρυθμός μεταβολής του ΕνΔΤΚ εκτιμάται στο 2,6%.

5. Δημοσιονομικά

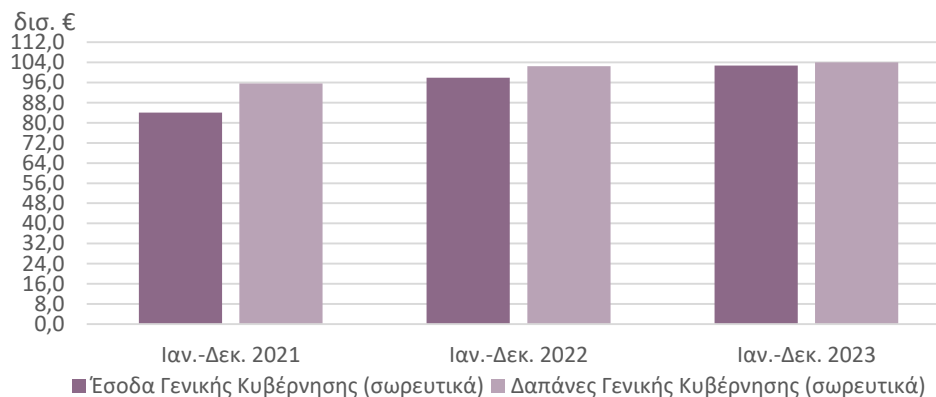
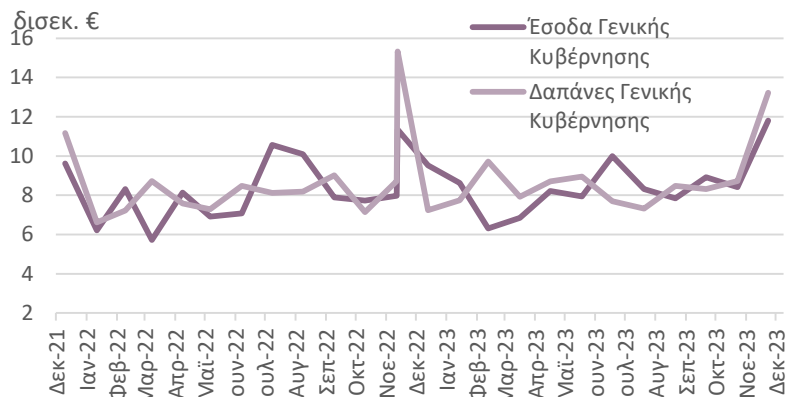
Δημοσιονομικά - Σύνοψη

- **Βελτίωση των δημοσίων οικονομικών τον Δεκέμβριο** σε σχέση με ένα έτος πριν, λόγω της αύξησης των εσόδων και της μείωσης των δαπανών. Η **αύξηση στα έσοδα (+4,1%)** επήλθε κυρίως από την αύξηση στις εισπραχθείσες κεφαλαιακές μεταβιβάσεις. Η **μείωση των δαπανών (-13,7%)** προήλθε κυρίως από τη μείωση στις επιδοτήσεις και στις αγορές μη χρημ/κων παγίων.
- Στο δωδεκάμηνο **Ιανουαρίου-Δεκεμβρίου του 2023**, τα **έσοδα** ήταν €4,81 δισ. περισσότερα σε σχέση με πέρυσι, με αύξηση σε αρκετές υποκατηγορίες ειδικά στους άμεσους φόρους. Οι **δαπάνες** είναι αυξημένες κατά €1,59 δισ. σε σχέση με πέρυσι, με αύξηση στις περισσότερες υποκατηγορίες, ειδικά στις κοινωνικές παροχές και στις πληρωμές τόκων. Μεγάλη μείωση στις επιδοτήσεις.
- **Πρωτογενές πλεόνασμα** Γενικής Κυβέρνησης στην περίοδο Ιανουαρίου-Δεκεμβρίου (σε ταμειακή βάση) €5,36 δισ., έναντι ελλείμματος €39,5 εκατ. πριν ένα χρόνο.
- Η μέση **απόδοση των ελληνικών 10-ετών ομολόγων** κατέγραψε σταθερότητα τον Ιανουάριο, σε 3,3%, με το spread έναντι των αντίστοιχων Γερμανικών να μειώνεται στις 111 από 118 μ.β.

Ετήσια αύξηση δημοσίων εσόδων, ετήσια μείωση δημοσίων δαπανών τον Δεκέμβριο

Αύξηση των εσόδων κατά 4,1%, από αύξηση 5,7% τον Νοέμβριο. Μείωση των δαπανών κατά 13,7% τον Δεκέμβριο, από μηδενική αύξηση ένα μήνα πριν.

Έσοδα - Δαπάνες Γενικής Κυβέρνησης*

Αυξημένα **έσοδα** τον Δεκέμβριο σε σχέση με πέρυσι κατά €459,7 εκατ. κυρίως λόγω της αύξησης στις κεφαλαιακές μεταβιβάσεις εισπραχθείσες (+€1.51 δισ.). Σημαντικές μειώσεις στις τρέχουσες μεταβιβάσεις εισπραχθείσες (-€925 εκατ.) και στους έμμεσους φόρους (-€596 εκατ.).

Οι **δαπάνες** μειώθηκαν σε ετήσια βάση κατά €2,1 δισ. κυρίως λόγω της μείωσης στις επιδοτήσεις (-€1,77 δισ.) και στις αγορές μη χρημ/κων παγίων (-€962 εκατ.).

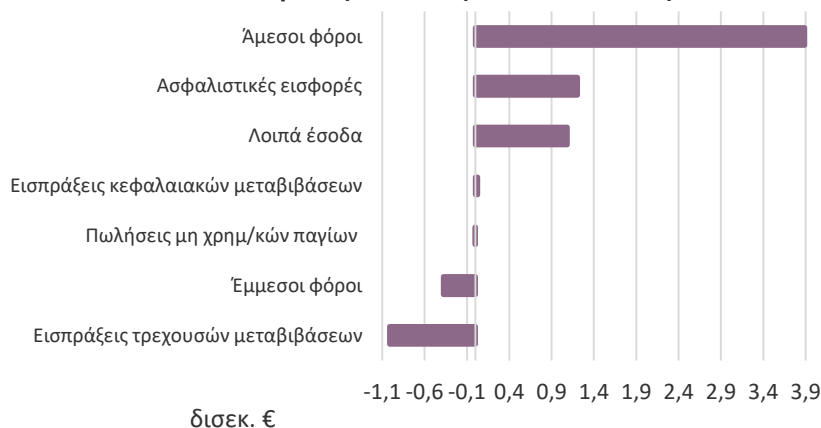
Στο **δωδεκάμηνο** τα έσοδα ήταν €4,81 δισ. περισσότερα (+4,9%) από πέρυσι ενώ οι δαπάνες ήταν περισσότερες κατά €1,59 δισ. (+1,6%).

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, έως 12/2023 * Σε ταμειακή και ενοποιημένη βάση. Η Γενική Κυβέρνηση περιλαμβάνει τον Κρατικό Προϋπολογισμό, την Κεντρική Κυβέρνηση (ΔΕΚΟ, λοιπά νομικά πρόσωπα Δημοσίου, Νοσοκομεία), τους προϋπολογισμούς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) και των Ασφαλιστικών Ταμείων (ΟΚΑ)

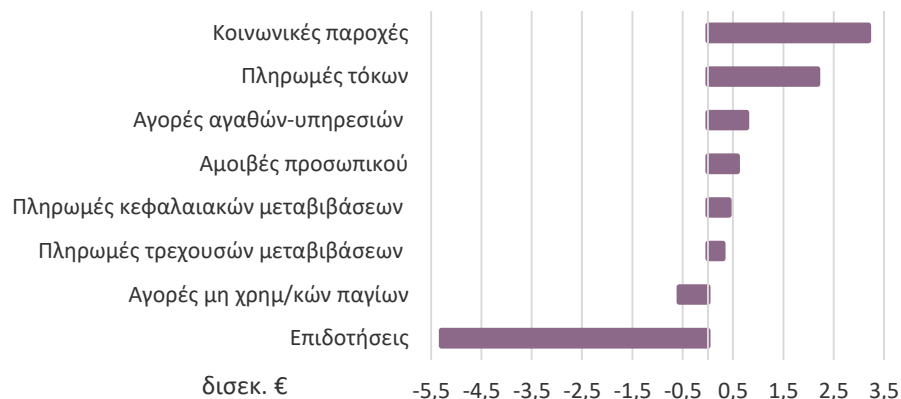
Μικρό έλλειμμα στο δωδεκάμηνο, από μεγαλύτερο έλλειμμα το 2022. Βελτίωση λόγω μεγαλύτερης αύξησης των εσόδων σε σχέση με τις δαπάνες

Κατηγορίες δημοσίων εσόδων – δαπανών

Μεταβολές εσόδων (Ιαν.-Δεκ. '23-'22)

Μεταβολές δαπανών (Ιαν.-Δεκ. '23-'22)

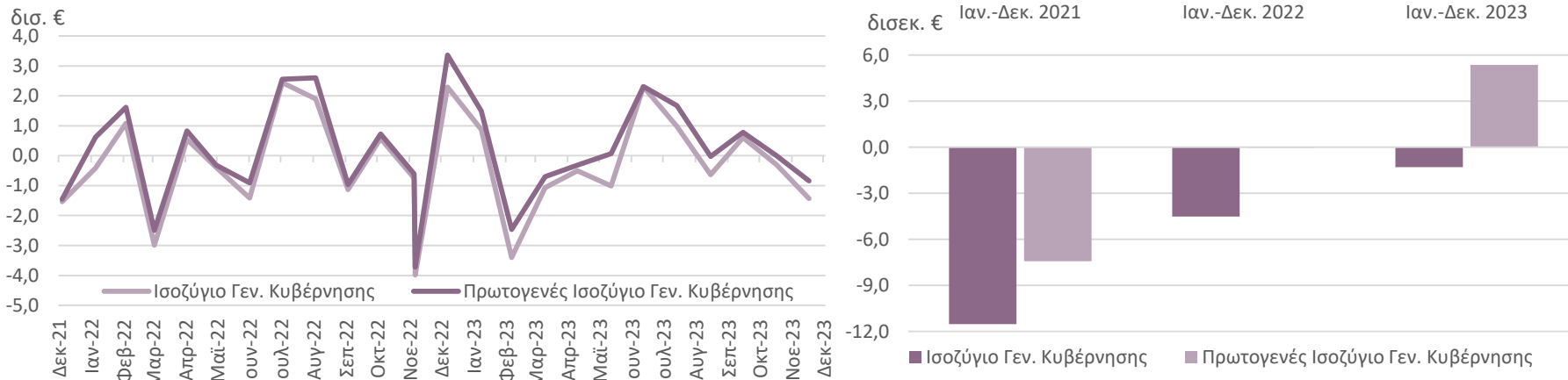
Αύξηση εσόδων στο δωδεκάμηνο Ιανουαρίου-Δεκεμβρίου σε σχέση με πέρυσι κατά €4,81 δισ., με αύξηση σε αρκετές υποκατηγορίες ειδικά στους άμεσους φόρους (+€3,89 δισ.) και στις ασφαλιστικές εισφορές (+€1,2 δισ.).

Αύξηση δαπανών κατά €1,59 δισ. με αύξηση στις περισσότερες υποκατηγορίες, ειδικά στις κοινωνικές παροχές (+€3,19 δισ.) και στις πληρωμές τόκων (+€2,18 δισ.). Μεγάλη μείωση στις επιδοτήσεις (-€5,29 δισ.).

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, έως 12/2023

Βελτίωση του πρωτογενούς ισοζυγίου τον Δεκέμβριο σε μικρότερο έλλειμμα σε σχέση με την ίδια περίοδο το 2022

Ισοζύγιο-Πρωτογενές ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης*

Έλλειμμα πρωτογενούς δημοσιονομικού ισοζυγίου τον Δεκέμβριο ύψους €845,3 εκατ., έναντι ελλείμματος €3,72 δισ. πριν ένα χρόνο.

Η βελτίωση προήλθε από την αύξηση των εσόδων και τη μείωση των δαπανών.

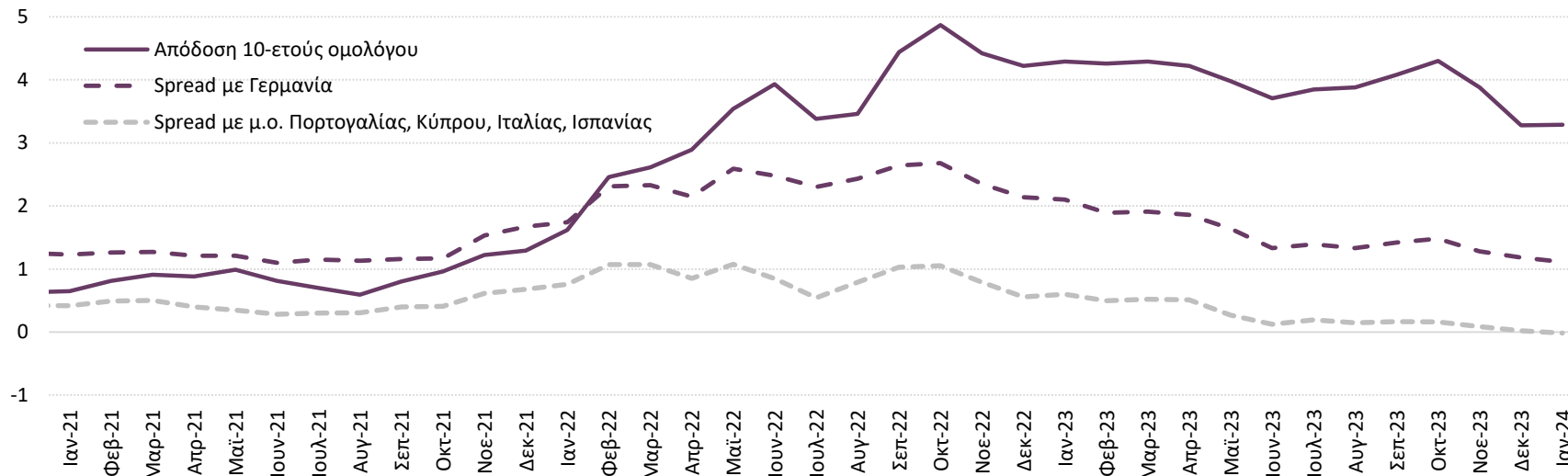
Βελτίωση Ισοζυγίου Γενικής Κυβέρνησης τον Νοέμβριο σε σχέση με πριν ένα έτος κατά €2,56 δισ., σε έλλειμμα €1,43 δισ.

Στην περίοδο Ιανουαρίου-Δεκεμβρίου, πρωτογενές πλεόνασμα €5,36 δισ., έναντι ελλείμματος €39,5 εκατ. πριν ένα χρόνο.

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, έως 12/2023 * Σε ταμειακή και ενοποιημένη βάση. Το Ισοζύγιο Γεν. Κυβέρνησης προκύπτει από τη διαφορά εσόδων-δαπανών της. Το Πρωτογενές Ισοζύγιο Γεν. Κυβέρνησης προκύπτει αφαιρώντας τις πληρωμές τόκων από το ισοζύγιο της.

Η μέση απόδοση των ελληνικών ομολόγων κατέγραψε σταθερότητα τον Ιανουάριο...

Απόδοση και spread 10-ετούς ομολόγου Ελληνικού Δημοσίου (%)

... με μέσο επιτόκιο στο 3,3% για το 10-ετές ομόλογο, ενώ το μέσο spread έναντι του αντίστοιχου γερμανικού μειώθηκε σε 111 από 118 μονάδες βάσης και το spread έναντι του μ.ό. του «νότου» της Ευρωζώνης να μηδενίζεται.

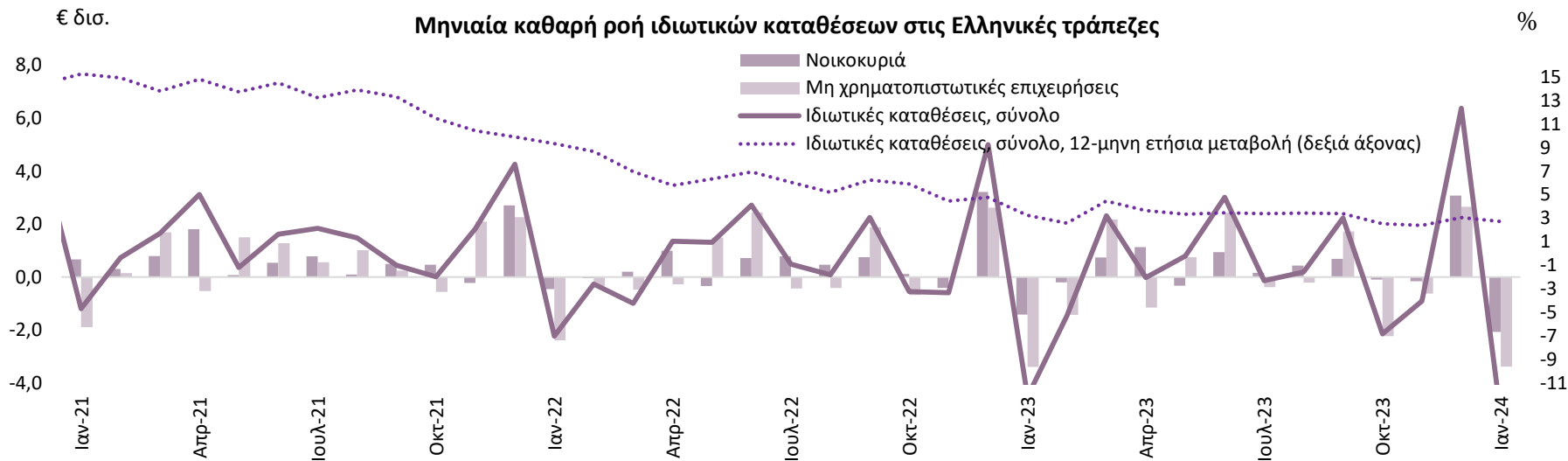

6. Τραπεζικά

Τραπεζικά - Σύνοψη

- Οι **ιδιωτικές καταθέσεις** σημείωσαν πτώση τον Ιανουάριο του 2024, εν μέρει λόγω εποχικότητας, κατά €5,2 δισ., έναντι €4,5 δισ. τον ίδιο μήνα του 2023. Οι καταθέσεις επιχειρήσεων και νοικοκυριών μειώθηκαν κατά €3,2 δισ. και €2,1 δισ. αντίστοιχα.
- Οι Μη Χρηματοπιστωτικές Επιχειρήσεις (ΜΧΕ) εκταμίευσαν €0,5 δισ. **νέα δάνεια τακτής λήξης** τον Ιανουάριο, που αποτελεί μειωμένη ροή τόσο σε σχέση με €2,4 δισ. τον προηγούμενο μήνα, αλλά και σε σχέση με €0,9 δισ. τον ίδιο μήνα ένα έτος νωρίτερα.
- Οι **κλάδοι** των μεταφορών και του εμπορίου απορρόφησαν κατά σειρά τα υψηλότερα μερίδια των νέων δανείων τον Ιανουάριο. Η **καθαρή χρηματοδότηση των νοικοκυριών** συνέχισε να συρρικνώνεται.
- Τα **επιτόκια νέου δανεισμού** προς τις επιχειρήσεις παρέμειναν αμετάβλητα τον Δεκέμβριο σε 6,0%, το ίδιο και η απόκλισή τους από τον μέσο όρο της Ευρωζώνης. Αντιθέτως, τα επιτόκια νέας στεγαστικής πίστης αυξήθηκαν, αυξάνοντας την απόκλισή τους από τον μ.ό. της Ευρωζώνης.
- Η **χρηματιστηριακή αγορά** μετοχών κατέγραψε περαιτέρω άνοδο τον Φεβρουάριο, κατά 4,2%. Η μέση ημερήσια αξία συναλλαγών κυμάνθηκε στα €112,2 εκατ. τον Φεβρουάριο, σε σχέση με μέσο όγκο ημερησίων συναλλαγών στα €94,4 εκατ. τον Ιανουάριο και €107,3 εκατ. το 2023.

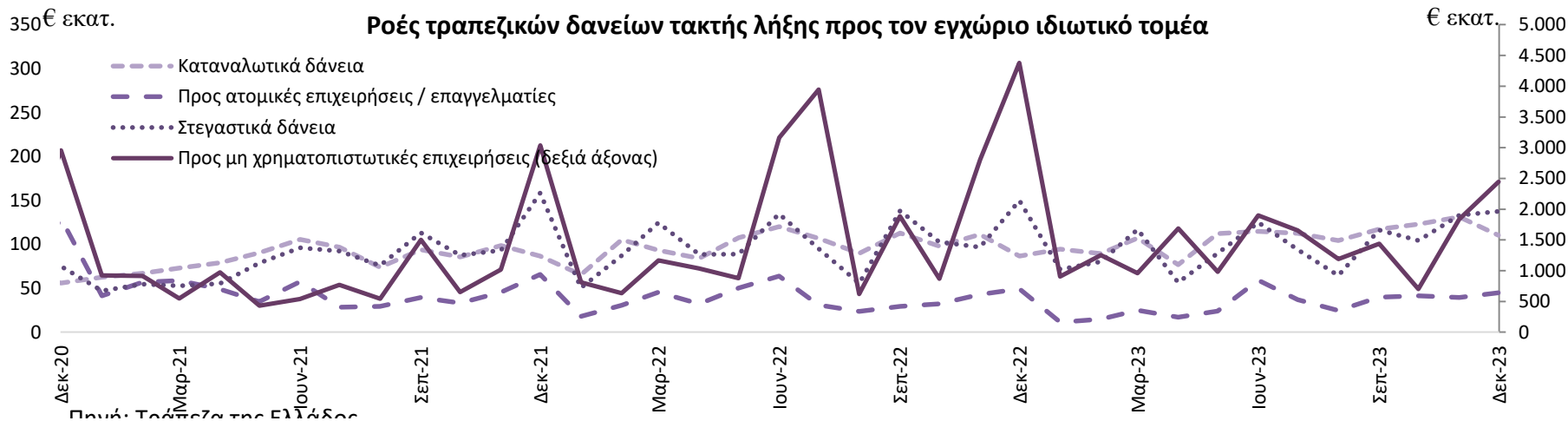
Οι τραπεζικές καταθέσεις των ιδιωτών σημείωσαν πτώση τον Ιανουάριο, εν μέρει λόγω εποχικότητας, κατά €5,2 δισ., έναντι €4,5 δισ. τον ίδιο μήνα του 2023...

... λόγω μείωσης των καταθέσεων των επιχειρήσεων κατά €3,2 δισ. και των νοικοκυριών κατά €2,1 δισ. Ο 12-μηνος ρυθμός ετήσιας αύξησης των ιδιωτικών καταθέσεων μειώθηκε σε 2,7%.

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, έως 1/2024

Οι Μη Χρηματοπιστωτικές Επιχειρήσεις (ΜΧΕ) εκταμίευσαν €0,5 δισ. νέα δάνεια τακτής λήξης τον Ιανουάριο του 2024...

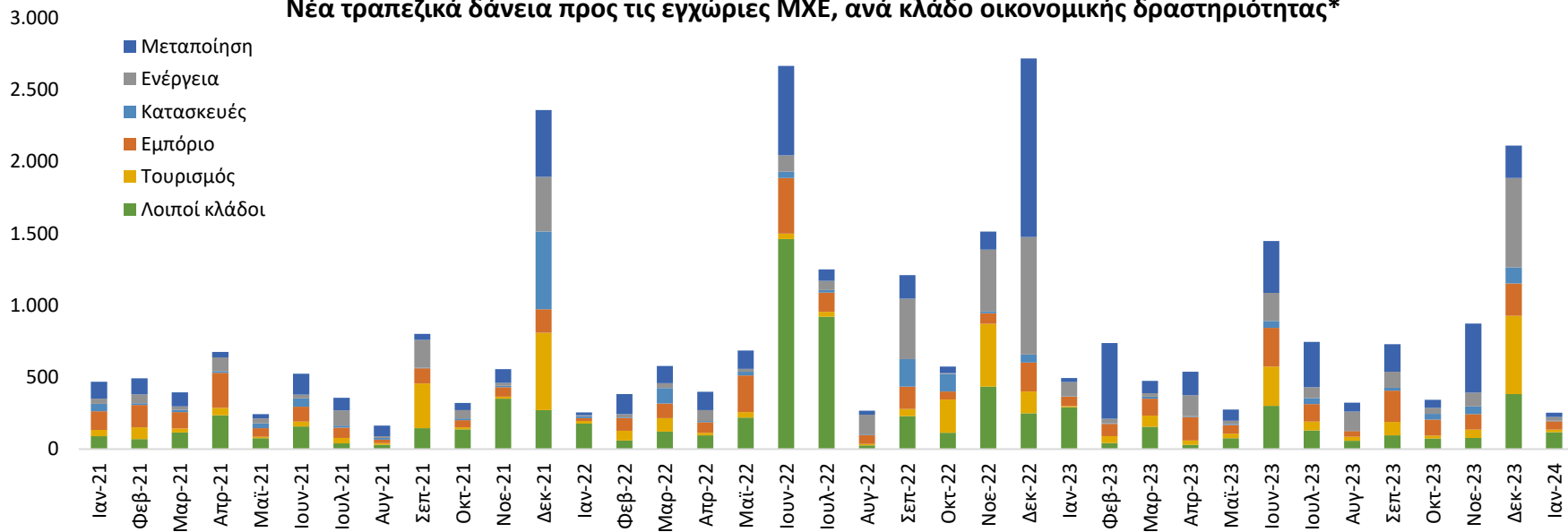

... σε σύγκριση με €2,4 δισ. τον προηγούμενο μήνα, αλλά και €0,9 δισ. τον ίδιο μήνα του 2023. Η καθαρή χρηματοδότηση των νοικοκυριών συνέχισε να συρρικνώνεται, με €211 εκατ. νέα δάνεια τον Ιανουάριο.

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, έως 1/2024

Οι κλάδοι των μεταφορών και του εμπορίου απορρόφησαν κατά σειρά τα μεγαλύτερα μερίδια των νέων δανείων τον Ιανουάριο

Νέα τραπεζικά δάνεια προς τις εγχώριες ΜΧΕ, ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας*

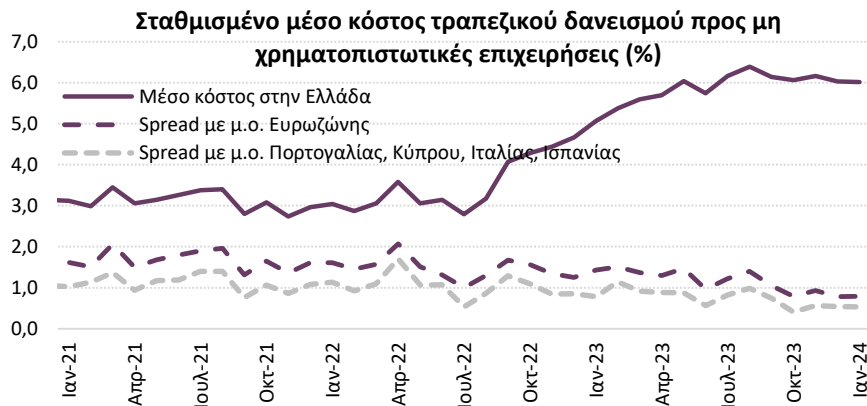

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, έως 1/2024

*Ως νέα δάνεια ορίζονται τα δάνεια σε όλα τα νομίματα των οποίων η ημερομηνία σύμβασης ανήκει στον εκάστοτε μήνα αναφοράς. Τα ποσά νέων δανείων ανά κλάδο αποτυπώνουν συνολικές μηνιαίες εκταμιεύσεις που καταγράφονται στη βάση AnaCredit. Η AnaCredit είναι μια κοινή βάση αναλυτικών πιστωτικών δεδομένων στην Ευρωζώνη, που δημιουργήθηκε κατόπιν πρωτοβουλίας της ΕΚΤ. Τα δεδομένα αφορούν αποκλειστικά χορηγήσεις προς εγχώριες επιχειρήσεις.

Τα μέσα επιτόκια σημείωσαν στασιμότητα τον Ιανουάριο στα νέα επιχειρηματικά δάνεια και άνοδο στα νέα στεγαστικά

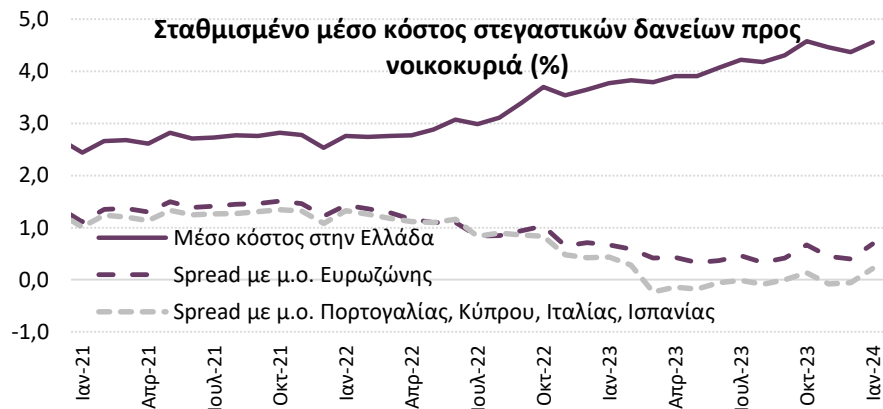
Το κόστος νέου δανεισμού των επιχειρήσεων παρέμεινε στο 6,0%, με την απόκλιση από τον μ.ό. της Ευρωζώνης να παραμένει στις 79 μ.β.

Το μέσο κόστος νέου δανεισμού των επιχειρήσεων και νοικοκυριών είναι υψηλότερο του μ.ό. του «νότου» της Ευρωζώνης, κατά 53 και 21 μ.β. αντίστοιχα.

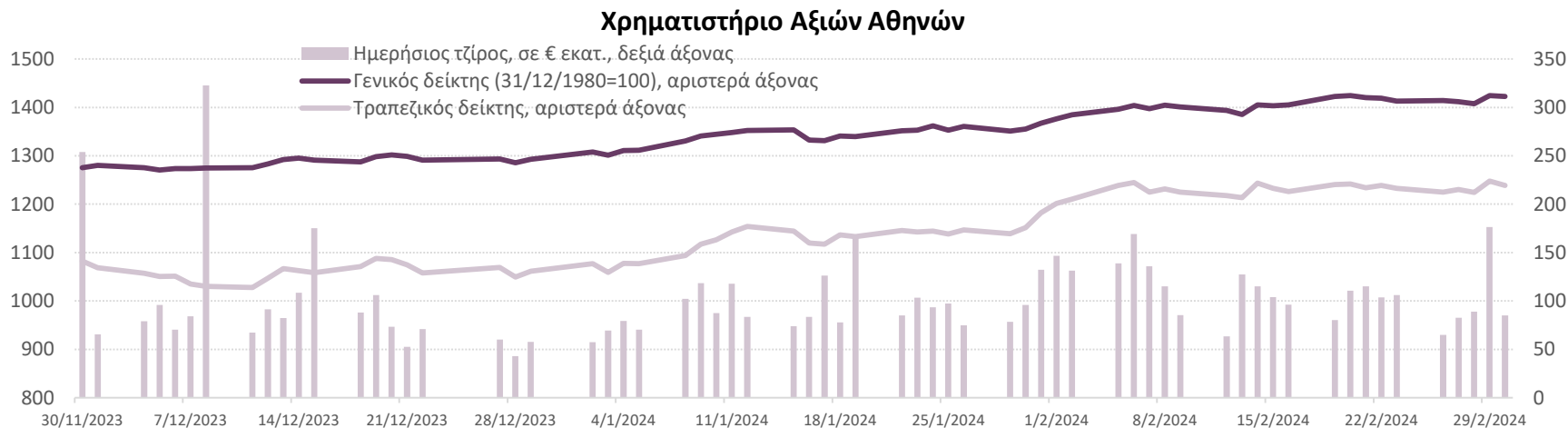
Πηγή: ΕΚΤ, έως 1/2024

Το επιτόκιο νέων στεγαστικών δανείων προς τα νοικοκυριά αυξήθηκε σε 4,6%, με την απόκλιση από τον μ.ό. της Ευρωζώνης να αυξάνεται στις 69 μ.β., από 40 μ.β.

Πηγή: ΕΚΤ, έως 1/2024

Ο γενικός δείκτης τιμών των μετοχών κατέγραψε περαιτέρω άνοδο τον Φεβρουάριο, κατά 4,2%...

... με τον τραπεζικό δείκτη να καταγράφει άνοδο κατά 5,5%. Ο μέσος όγκος ημερησίων συναλλαγών κυμάνθηκε στα €112,2 εκατ. τον Φεβρουάριο, σε σχέση με μέσο όγκο ημερησίων συναλλαγών στα €94,4 εκατ. τον Ιανουάριο και €107,3 εκατ. το 2023.

Πηγές: Ot.gr, έως 2/2024

7. Ενέργεια

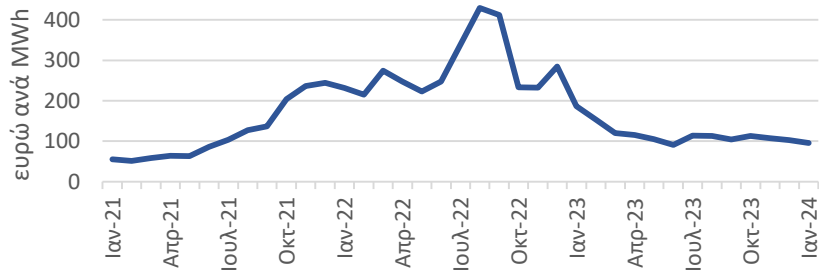
Ενέργεια - Σύνοψη

- Στην **αγορά ηλεκτρικής ενέργειας** τον Ιανουάριο, η κατανάλωση αυξήθηκε κατά 6,8% σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του 2023 ενώ, το κόστος της ηλεκτρικής ενέργειας στη χονδρεμπορική αγορά μειώθηκε 49% σε ετήσια βάση.
- Η **εγκατεστημένη ισχύς των ΑΠΕ** τον Δεκέμβριο του 2023 σημείωσε αύξηση με προσθήκη 151 MW.
- Η **παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ** αυξήθηκε τον Ιανουάριο κατά 36% συγκριτικά με τον ίδιο μήνα του 2023 ενώ, το ενεργειακό ισοζύγιο ήταν εισαγωγικό.
- Η **μέση τιμή δικαιωμάτων εκπομπών CO₂** μειώθηκε τον Φεβρουάριο κατά 9,8%.

Μείωση στο κόστος ηλεκτρικής ενέργειας τον Ιανουάριο. Μείωση της τιμής δικαιωμάτων εκπομπών CO₂ τον Φεβρουάριο.

Το κόστος ηλεκτρικής ενέργειας στη χονδρεμπορική αγορά τον Ιανουάριο μειώθηκε κατά 49% σε ετήσια βάση

Μεσοσταθμική τιμή αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας στο διασυνδεδεμένο σύστημα

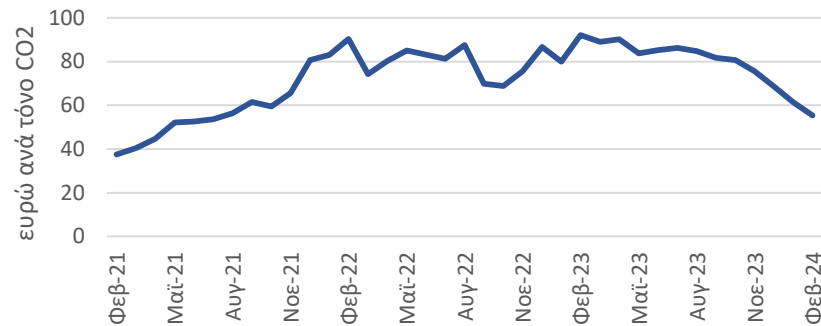

Η μεσοσταθμική τιμή αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας (Οριακή Τιμή Συστήματος) διαμορφώθηκε τον Ιανουάριο στα 95 €/MWh. Μειώθηκε κατά 7,4% σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα

Πηγή: ΑΔΜΗΕ, έως 01/2024

Η τιμή των δικαιωμάτων εκπομπών CO₂ μειώθηκε τον Φεβρουάριο

Μέση τιμή δικαιωμάτων εκπομπών CO₂ (EUA units)

Η μέση τιμή των δικαιωμάτων εκπομπών CO₂ τον Φεβρουάριο διαμορφώθηκε στα 55,37 €/tCO₂. Μειώθηκε κατά 9,8% σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα.

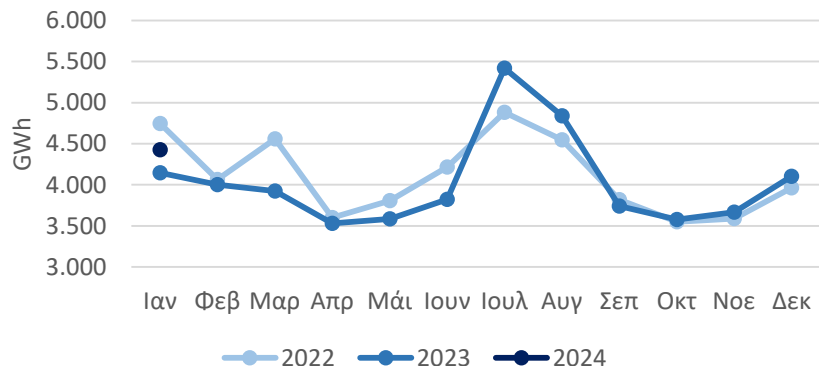
Πηγή: EEX - Emission Spot Primary Market Auction Report, έως 02/2024

Αύξηση στην κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας τον Ιανουάριο. Οι επενδύσεις σε ΑΠΕ διατήρησαν τον Δεκέμβριο του 2023 τον ανοδικό ρυθμό τους.

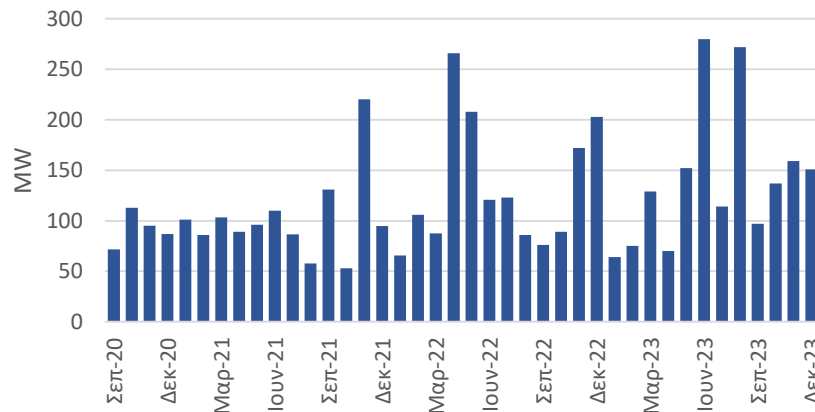
Η κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας στο διασυνδεδεμένο σύστημα διαμορφώθηκε τον Ιανουάριο στις 4.428 GWh. Αυξήθηκε κατά 6,8% σε ετήσια βάση.

Η εγκατεστημένη ισχύς ΑΠΕ για ηλεκτροπαραγωγή αυξήθηκε τον Δεκέμβριο του 2023 κατά 151 MW

Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας στο διασυνδεδεμένο σύστημα

Νέα εγκατεστημένη ισχύς ΑΠΕ

Πηγή: ΑΔΜΗΕ, έως 01/2024

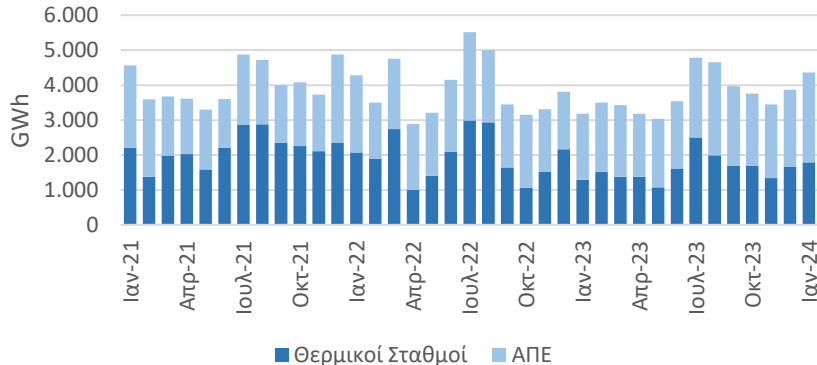
Πηγή: ΔΑΠΕΕΠ, έως 12/2023

Η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από θερμικούς σταθμούς και από ΑΠΕ αυξήθηκε τον Ιανουάριο. Εισαγωγικό το ισοζύγιο ενέργειας.

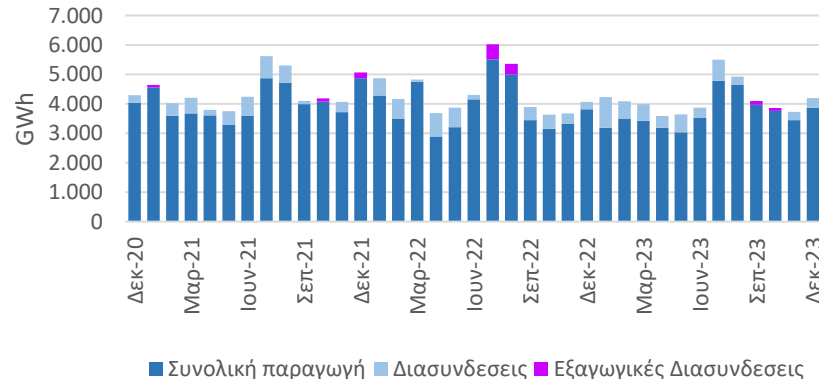
Η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από θερμικούς σταθμούς στο διασυνδεδεμένο σύστημα τον Ιανουάριο αυξήθηκε κατά 38% και από ΑΠΕ αυξήθηκε κατά 36% σε ετήσια βάση

Η συνολική εγχώρια παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας τον Ιανουάριο αυξήθηκε κατά 37%. Το ισοζύγιο διασυνδέσεων ήταν εισαγωγικό με μερίδιο 3,6% στη συνολική παραγωγή ενώ τον ίδιο μήνα πέρυσι ήταν επίσης εισαγωγικό

Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από θερμικούς σταθμούς και ΑΠΕ* στο διασυνδεδεμένο σύστημα

Συνολική παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και ισοζύγιο διασυνδέσεων στο διασυνδεδεμένο σύστημα*

Πηγή: ΑΔΜΗΕ, έως 01/2024

Πηγή: ΑΔΜΗΕ, έως 01/2024

8. Ειδικό θέμα

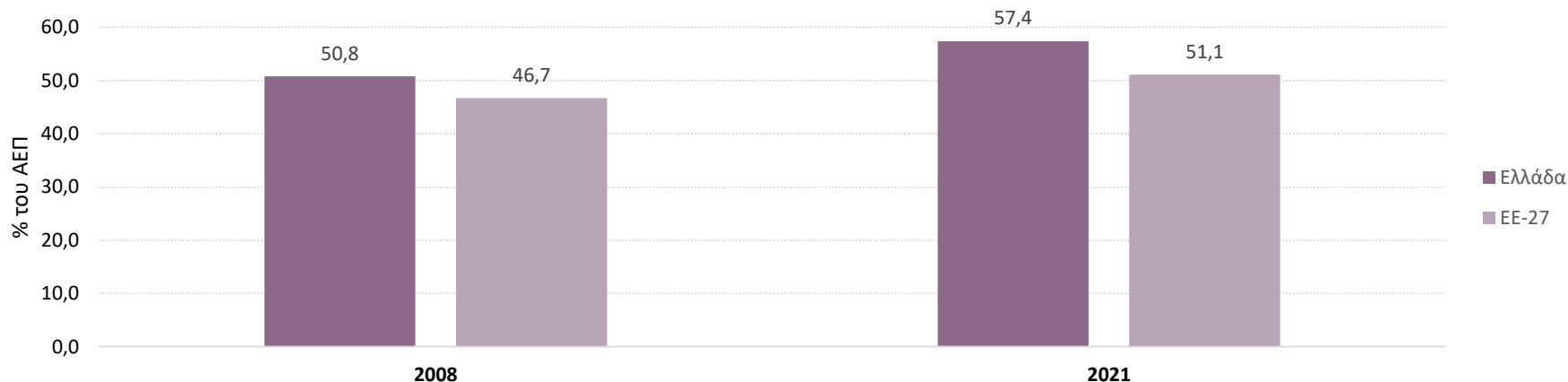
«Εξέλιξη του μείγματος των δημοσίων δαπανών στην Ελλάδα»

Σύνοψη

- Η Ελλάδα, πριν την οικονομική κρίση αλλά και μετά, διατηρεί μεγαλύτερο δημόσιο τομέα (ως % του ΑΕΠ) σε σχέση με τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Αναλύοντας τις δημόσιες δαπάνες ανά κατηγορία, παρατηρούνται διαφορές σε κρίσιμους τομείς όπως η εκπαίδευση και η κοινωνική προστασία πλην των συντάξεων, με την Ελλάδα να υπολείπεται και στις δύο κατηγορίες. Ωστόσο, η διαφορά ήταν μεγαλύτερη το 2008 από ό,τι το 2021.
- Η Ελλάδα δαπανούσε υψηλότερο ποσοστό του ΑΕΠ σε Συντάξεις, στην Εθνική Άμυνα (περισσότερο από το διπλάσιο), στις Γενικές Δημόσιες Υπηρεσίες και στα Οικονομικά.
- Μικρή σύγκλιση σημειώθηκε το 2021 στον τομέα εκπαίδευσης, ενώ απόκλιση σημειώθηκε στον τομέα της υγείας. Οι δαπάνες για συντάξεις αυξήθηκαν, τόσο στην ΕΕ-27 όσο και στην Ελλάδα σε σχέση με το 2008, αλλά αυξήθηκε και η απόκλιση της Ελλάδας από τον Ευρωπαϊκό μέσο όρο.
- Ο δημοσιονομικός χώρος προδιαγράφεται περιορισμένος και πολύτιμος μεσο-μακροχρόνια, λόγω του υψηλού δημόσιου χρέους και της ανάγκης για συστηματικά πρωτογενή πλεονάσματα.
- Μια σύγκλιση με τον μέσο όρο στην ΕΕ-27 στους τομείς δαπανών για οικονομικά και γενικές δημόσιες υπηρεσίες θα μπορούσε σταδιακά να απελευθερώσει δημοσιονομικούς πόρους άνω των 6 π.μ. του ΑΕΠ ετησίως, με ευνοϊκές συνέπειες για τους τομείς δημόσιας υγείας, εκπαίδευσης και κοινωνικής προστασίας πλην συντάξεων, όπου διαχρονικά παρατηρείται υστέρηση.
- Μια στοχευμένη αύξηση των δημοσίων επενδύσεων θα μπορούσε να ενισχύσει τις συνολικές επενδύσεις τόσο άμεσα όσο και έμμεσα.

Οι δημόσιες δαπάνες αποτελούν υψηλό ποσοστό του ΑΕΠ στην Ελλάδα, συγκριτικά με τον μέσο όρο στην Ευρωπαϊκή Ένωση

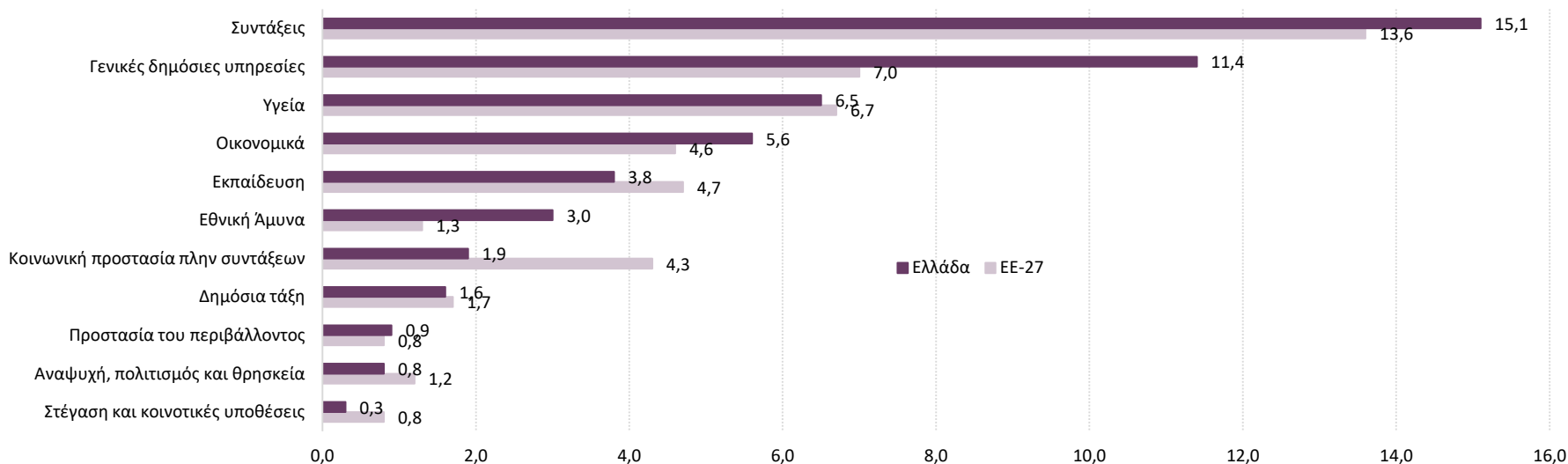
Δαπάνη γενικής κυβέρνησης το 2008 και το 2021 (ως % του ΑΕΠ)

Πηγή: Eurostat, Επεξεργασία δεδομένων: IOBE

- Η ανάμιξη του δημοσίου τομέα στην οικονομία βαίνει αυξανόμενη διαχρονικά εφόσον το ποσοστό, τόσο για την Ελλάδα όσο και για την ΕΕ-27 (οι 27 χώρες-μέλη της ΕΕ από το 2020), ήταν υψηλότερο το 2021 (η χρονιά με τα πλέον διαθέσιμα δεδομένα) από ό,τι το 2008 (η χρονιά πριν την οικονομική κρίση).
- Η Ελλάδα τόσο πριν την οικονομική κρίση όσο και μετά διατηρεί πιο μεγάλο δημόσιο τομέα σε σχέση με τον μέσο όρο της ΕΕ.

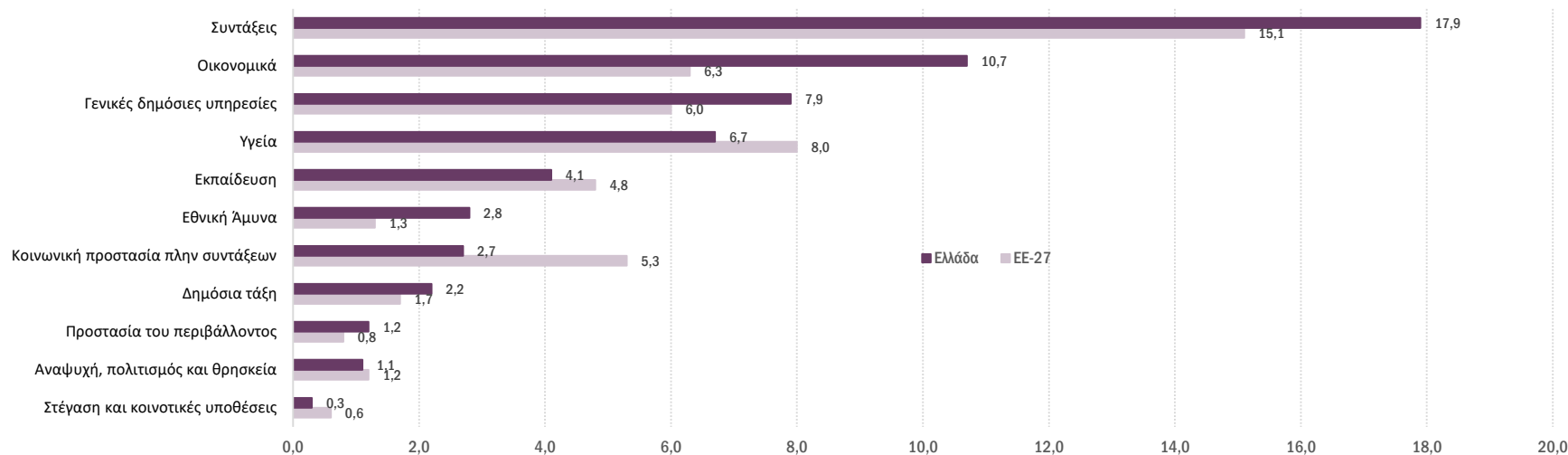
Δαπάνες γενικής κυβέρνησης ανά κατηγορία το 2008 (ως % του ΑΕΠ)

Πηγή: Eurostat, Επεξεργασία δεδομένων: IOBE

- Παρά το υψηλό δημοσιονομικό έλλειμμα της Ελλάδας πριν την κρίση, οι δημόσιες δαπάνες υπολείπονταν του μέσου όρου στην Ευρώπη σε κρίσιμους, ωστόσο, τομείς όπως η εκπαίδευση και η κοινωνική προστασία πλην των συντάξεων.
- Η Ελλάδα δαπανούσε υψηλότερο ποσοστό του ΑΕΠ σε Συντάξεις, στην Εθνική Άμυνα (περισσότερο από το διπλάσιο), στις Γενικές Δημόσιες Υπηρεσίες και στα Οικονομικά.

Δαπάνες γενικής κυβέρνησης ανά κατηγορία το 2021 (ως % του ΑΕΠ)

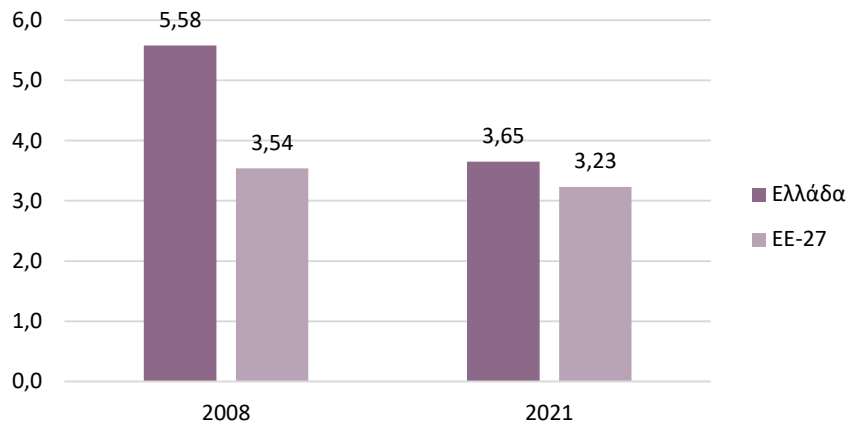

Πηγή: Eurostat, Επεξεργασία δεδομένων: IOBE.

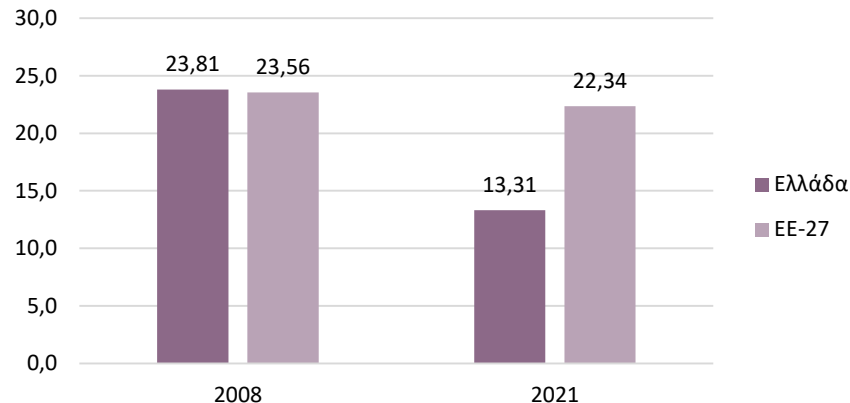
- Στην κοινωνική προστασία πλην συντάξεων (ανεργία, οικογενειακές πολιτικές, κ.α.) παρατηρείται αύξηση δημοσίων δαπανών σε σχέση με το 2008, σε Ελλάδα και ΕΕ, καθώς τάση σύγκλισης της Ελλάδας με τον μέσο όρο σε ΕΕ, αν και παραμένει μεγάλη απόσταση.
- Μικρή σύγκλιση παρατηρείται και στον τομέα εκπαίδευσης, αν και οι δαπάνες στην Ελλάδα παραμένουν αναλογικά χαμηλότερες.
- Οι δαπάνες για συντάξεις είναι αυξημένες, τόσο στην ΕΕ-27 όσο και στην Ελλάδα σε σχέση με το 2008. Αυξημένη όμως είναι και η απόκλιση της Ελλάδας από τον Ευρωπαϊκό μέσο όρο.

Η στόχευση των δημοσίων επενδύσεων είναι σκόπιμο να αφορά τομείς που παρακινούν και ιδιωτικές επενδύσεις προκειμένου να καλυφθεί το συνολικό επενδυτικό κενό

Δημόσιες επενδύσεις (ως % του ΑΕΠ)

Συνολικές επενδύσεις (ως % του ΑΕΠ)

Πηγή: Eurostat, Επεξεργασία δεδομένων: IOBE

- Οι δημόσιες επενδύσεις στην Ελλάδα μειώθηκαν διαχρονικά και συνέκλιναν στον Ευρωπαϊκό μέσο όρο (ως ποσοστό του ΑΕΠ), χωρίς ωστόσο να υπολείπονται αυτού το 2021.
- Περίοδο της ελληνικής κρίσης υπήρξε μεγάλη μείωση των συνολικών επενδύσεων, κυρίως λόγω μείωσης των ιδιωτικών επενδύσεων.
- Δεδομένου ότι υπάρχει σημαντικό επενδυτικό κενό, η αύξηση των δημοσίων επενδύσεων θα μπορούσε να ενισχύσει τις συνολικές τόσο άμεσα όσο και έμμεσα. Σύμφωνα με την οικονομική βιβλιογραφία, στοχευμένες δημόσιες επενδύσεις σε υποδομές και βιομηχανικούς κλάδους που είναι κρίσιμοι για την πράσινη μετάβαση μπορούν να τονώσουν και την αντίστοιχη ιδιωτική επένδυση (crowding in effect).

▶ DISCLAIMER

By receiving this document, the Recipient accepts and agrees to be bound by the following obligations and limitations:

The above material has been prepared by Attica Bank and IOBE for the exclusive use of the selected parties to whom it is delivered. Neither the whole or any part of the information in this presentation may be disclosed to or used by any other person or used for any other purpose without the prior consent of Attica Bank.

Neither Attica Bank nor any of its connected persons accept any liability or responsibility for the accuracy or completeness of, nor make any representation or warranty, express or implied, with respect to, the information on which this material is based or that this information remains unchanged after the issue of this presentation. In addition, the reader of the material agrees that Attica Bank and all “connected persons” neither owe nor accept any duty or responsibility to the former, whether in contract or in tort (including without limitation, negligence and breach of statutory duty), and shall not be liable in respect of any loss, damage or expense of whatsoever nature which is caused by any use the reader may choose to make of this material, or which is otherwise consequent upon the gaining of access to the report by the reader.

The content of this material should not be construed as a solicitation or a recommendation. It has been prepared for information purposes only and is purely indicative. It does not constitute an offer or invitation for sale or purchase of securities or any of the businesses or assets described herein or any form of commitment, advice, recommendation or valuation opinion on the part of Attica Bank or its connected persons. No part of this material should form basis of or can be relied upon in connection with any contract or investment decision or commitment relating thereto.

This material should not be regarded by the Recipient as a substitute for the exercise of its own judgment and the Recipient is expected to rely on its own due diligence, if it wishes to proceed further.

Additionally, the Recipient should not construe the contents of this material as legal, tax, accounting or investment advice. The Recipient should consult its own independent counsel, tax and financial advisers as to financial, tax legal and related matters concerning any transaction described herein. This material does not purport to be all-inclusive or to contain all of the information that the Recipient may require or request.

The present material may contain targets, prospects, returns and/or opinions which obviously involve elements of subjective judgment. Any opinions expressed in this material are subject to change without notice. Forward looking statements may also be contained. Attica Bank gives no undertaking and is under no obligation to update these targets, prospects or potential statements for events or circumstances that occur subsequent to the date of this material or to update or keep current any of the information contained herein and this material and there exists no representation that it will do so.

Actual results will vary from the projections or targets mentioned and such variations may be material.

In this notice “Attica Bank” means Attica Bank S.A. and its “connected persons” means the shareholders, subsidiaries and the respective directors, officers, employees and agents of each of them

ATTICA BANK S.A.

Financial Analysis Sub-Department

3-5 Palaion Patron Germanou, 105 61, Athens, Greece

e-mail: InvestorRelations@atticabank.gr

Tel.: +30 210 3669132

Fax: +30 210 3669410